Nr 104. Kraków, 4 Maja — Niedziela Rok 1884.

CZAS

Czas wychodzi codziennie, wyjąwszy niedziele i dni świąteczne.
Oddzielne Nra Czasu, o ile zapas starczy, w Krakowie po 10 c., we Lwowie lub z przesyłką pocztową 12 c.

Prenumerata wynosi:

	na cały rok	na kwartał	na 1 miesiąc
Pocztą w państwie Austryackiem	24 złr.	6 złr.	2 złr. 50 c.
„ Niemieckiem	28 złr.	7 złr.	3 złr.
„ do Włoch, Francyi, Anglii, Belgii, Szwajcaryi, Turcyi i innych państw należących do związku pocztowego	32 złr.	8 złr.	3 złr.

Prenumeratę przyjmuje się tylko od 1go do ostatniego dnia w miesiącu. — Listy z pieniędzmi i przekazy pieniężne na prenumeratę, ogłoszenia (inseraty) upraszа się nadsyłać franco do Administracyi Czasu w Krakowie. — Listy reklamacyjne nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Listów niefrankowanych nie przyjmuje się. Rękopismów nadsyłanych nie zwraca się.

Prenumeratę przyjmują:
Administracya „CZASU" w Krakowie, tudzież urzędy pocztowe. Miejscową prenumeratę księgarnia S. A. Krzyżanowskiego, handel Nowakowskiej w Sukiennicach obok filii pocztowej. — Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje się za opłatą od miejsca wiersza drukiem drobnym (petitowym) za pierwszy raz 10 cnt., za każdy następny raz po 5 cnt. — Nadesłane (na 3 stronnicy dziennika) od miejsca wiersza drukiem drobnym po 30 cnt. za każdy raz. — Dołączenia do „Czasu" (prospekta, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 1 złr. od 100 egzem. dla zamiejscowych, a 50 cent. od 100 egzem. dla miejscowych prenumeratorów. — Należytość upraszа się naprzód nadesłać przekazem pocztowym. — Ogłoszenia i prenumeratę przyjmują: we Lwowie Ajencya „CZASU" w głównym składzie tytoniu Nr. II przy ulicy Trybunalskiej L. 4; w Paryżu wyłącznie p. Adam Rue Clément 4; (prenumeratę p. Wincenty Raczkowski, Faubourg Poissonière 33); w Wiedniu pp. Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu), A. Oppelik, Stubenbastei Nr 2, R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze), H. Schalek, M. Dukes, M. Stern, w Frankfurcie n. M. G. L. Daube & Comp.

Kraków 3 maja.

Przegląd Polityczny.

Przebieg piątkowego posiedzenia Izby poselskiej podaliśmy już wczoraj w obszerniejszem streszczeniu telegraficznem. Najwięcej interesu budziło pierwsze czytanie przedłożenia rządowego o układzie z koleją północną, a w dyskusyi nad tym przedmiotem zabierali głos deputowani: Menger i Schönerer. Obaj przemawiali przeciw układowi. Lecz podczas, gdy Menger ze stanowiska finansowego wskazywał niekorzystne strony układu i uderzał szczególnie na 80-letni okres trwania nowego przywileju i na wysokość taryf, to przeciwnie Schönerer użył nowej sposobności, aby się rozwodzić nad koniecznością złamania potęgi Rothschilda, przed którą „rdzeń narodu się nie ugnie", a on sam i „jego partya, która nieustannie wzrasta (?), nie ugnie się wogóle przed nikim, chyba przed Bismarkiem, który również występuje za upaństwowieniem wszystkich publicznych zakładów." Mowie Schönerera towarzyszyły, jak zwykle, od czasu do czasu śmiechy, co niesłychanie drażni tego posła, a jego irytacya doszła tym razem do tego stopnia, iż nie wahał się wprost wystąpić przeciw śmiejącym się, a szczególnie przeciw dep. Wagnerowi z Bukowiny, oświadczając, iż „ten, co się śmieje w chwili, gdy chodzi o najważniejsze prawa ludu, jest nieokrzesanym drągalem." Prezés wezwał naturalnie Schönerera za użycie tak nieparlamentarnego słowa do porządku, poczem przedłożony układ przekazano komisyi kolejowej do zbadania i zdania o nim sprawy.

Ubiegłej niedzieli odbyła się w Pilznie konferencya niemieckich mężów zaufania z północnych Czech, w której wzięło około 100 osób udział. Konferencya miała, jak donoszą *Narodni Listy*, po trzechgodzinnych rozprawach powziąć następujące uchwały: 1) Zupełne oderwanie się od praskiego kasyna, skoro jego członkowie nie przyłączą się do niemieckiego ruchu w północnych Czechach. 2) Samodzielne przedstawianie kandydatów do sejmu i Rady państwa. Wpływ Pragi i jej mężów zaufania ma nadal ustać. 3) Jednolita i ścisła organizacya wszystkich niemieckich stowarzyszeń politycznych w Czechach i ustanowienie centralnej komisyi dla podniesienia ich działalności. Wybór Pickerta w miejsce Herbsta uważają wyborcy Slankowscy (Schlukenau) za zapewniony. Na konferencyi poruszono także kwestyę podziału administracyjnego Czech i uchwalono działać w tym kierunku, aby żądany podział przyprowadzić do skutku. Uznano atoli, iż Praga jest już dla Niemców pozycyą straconą, a przeto jako główne miasta niemieckiej części Czech zaproponowano: Liberec, Cieplice i Cheb, tudzież postanowiono każdego 16 maja (w dniu św. Jana Nepomucena) urządzić uroczystość cesarza Józefa.

Izba magnatów sejmu węgierskiego przyjęła projekt do ustawy o podatku gorzelnianym po krótkiej dyskusyi ze zmianami proponowanemi przez komisyę trzech, za któremi przemawiał także minister skarbu hr. Szapary. W Izbie zaś niższej toczy się dalsza dyskusya nad przedłożeniem w sprawie budowy nowego gmachu parlamentarnego.

Świeża nominacya hr. Beli Czirakiego nadżupanem Weissenburskiego komitatu, może mieć o tyle polityczne znaczenie, że dowodzi, iż naprężony stosunek, jaki zachodził między Tiszą, a zmarłym niedawno przywódcą konserwatystów tawernikiem Czirakym, nie ma żadnego wpływu na stosunek jego syna do rządu węgierskiego. W ogólności z wielu szczegółów wnosić można, iż Tisza na każdym kroku liczy się obecnie z konserwatywnym obozem, a dowodem tego jest wczorajsze przemówienie do deputacyi Wielkiego Waradynu, w którem Tisza delikatnie zaznaczył, iż „okręt liberalizmu musi szczęśliwie omijać Scyllę liberalizmu i Charybdę reakcyi," a więc należy trzymać się środka i nie posuwać się zbyt w radykalnym kierunku.

Ustawę przeciw socyalistom odrzuciła wprawdzie zajmująca się nią komisya parlamentu niemieckiego, okoliczność jednak, że odrzuconą została równością głosów, pozostawia jeszcze pewne szanse przyjęcia jej w parlamencie. Pytanie tylko, jak się tam ugrupują stronnictwa, i w jakiem brzmieniu przyjętą zostanie, czy podług wniosku rządowego, czy z temi poprawkami Windhorsta, które zyskały większość w komisyi. Odrzucenie bowiem ustawy całej w komisyi nastąpiło dopiero skutkiem jątrzącej deklaracyi rządu, że każdą poprawkę poczyta za odrzucenie. Jeśli więc przedłużenie ustawy nie przyjdzie do skutku, będzie to winą rządu, bo mógł uzyskać uchwalenie przedłużenia z modyfikacyami mało tylko znaczącemi i zawierającemi jedynie zastrzeżenia, że ustawa ani nadużywaną w innych kierunkach — ani wiecznie trwać nie będzie.

Dotychczasowy poseł chiński Tseng pozostanie w Londynie, do Paryża zaś wysłanym został znany ze swego usposobienia pojednawczego Li-Fong-Pao, co można poczytać za znak pomyślny dla układów między Francyą a Chinami.

Energiczne środki, zarządzone przez ministerstwo hiszpańskie przeciw zamiarom wywołania ruchów powstańczych w czasie wyborów, odniosły pożądane skutki. Oficerów, którzy zbiegli z Santa Colonna w Katalonii, aby stanąć na czele powstańców, których wcale nie było, schwytano i oddano pod sąd wojenny: bandę Mangany, która z Francyi wtargnęła do Hiszpanii, pobił i rozproszył jenerał Pavin, poczem naczelnik jej poległ a kilku innych przywódzców wzięto do niewoli, reszcie zaś zamierzonych ruchów zapobiegło wczesne odkrycie knowanych spisków i aresztowanie ich inicyatorów.

Z zeznań powstańców, ujętych z oddziału Mangana, wynika, że powstanie przygotował i miał niem kierować Zorilla, który w tym celu opuścił Szwajcaryę i kto wie, czy się dotychczas w ukryciu na terytoryum hiszpańskiem nie znajduje. Władze hiszpańskie czynią teraz usilne starania, aby odkryć jego kryjówkę.

Między Portą a Bułgaryą zawartą została konwencya względem poczt i telegrafów.

Postępy, jakie dotychczas poczynił ruch powstańczy w Sudanie, oddziaływają silnie na Arabię, a nawet na Indye wschodnie. Z Dżeddy w Arabii odebrał rząd indyjski alarmujące doniesienia o wzrastającym fanatyzmie w tym kraju. W okolicach Mekki ogłoszono już Mahdiego Imamem, tj. prawowitym przywódzcą całego islamu. W Indyach zaś agituje w tym samym duchu sekta Mahadi, tak, że rząd indyjski czuł się spowodowanym do zarządzenia środków zaradczych przeciw otwartemu jej anti-angielskiemu występowaniu.

W wieściach krążących o Chartumie, a nawet i o Berberze, trudno rozróżnić prawdziwe od rzuconych na domysł. Między Berberem a Chartumem z jednej, a kataraktami Nilowemi z drugiej strony rozszerzyło się powstanie i zniszczyło druty telegraficzne. Wiadomości pochodzą więc od tych, którzy się przedrzeć zdołają, a wszystkiego, co opowiadają, sami nie widzieli.

O Berberze ostatnie pewne wiadomości zawierały tylko ten fakt, że 500 ludzi jego załogi przeszło do nieprzyjaciela, dowódzca jej zatrzymał tylko 325, a ludność obawiająca się rzezi porozbiegała się w różne strony. O Chartumie zaś głoszono, że go zdobyto, przyczem Gordon miał polegdz. *Daily News* donosiły, jak już wspomnieliśmy, o przejściu całej załogi do nieprzyjaciela. Czy to powiedzianem było na podstawie wiadomości udzielonej już rządowi, czy sposobem udzielenia takiej rady komendantowi załogi, jako jedynie zbawiennej, wszystko to dotąd nie jest dostatecznie wyjaśnionem. Faktem niewątpliwym jest tylko wielkie wzmaganie i szerzenie się powstania, po którem można się najgorszych rzeczy spodziewać.

Z powodu nowych oznak zapowiadających wzmocnienie systemu exterminacyjnego i nowy wybuch prawdziwej *rabies antipolaccha* w dziennikarstwie i części biurokracyi rosyjskiej — dochodzi nas z Petersburga pismo z paralelą działania urzędowego w Polsce i działania nihilistów w Rosyi, w formie odezwy do dziennikarstwa rosyjskiego:

Czytając wasze programata, wasze oświadczenia i wasze artykuły — zapytać się przychodzi — jaką odgrywa rolę wasze stronnictwo polakożerczę, bo nie chcę przypuszczać, aby naród rosyjski był z waszem działaniem solidarny — czem się różni wasza akcya w Polsce, od tego co robi stronnictwo zbrodnicze wobec społeczeństwa rosyjskiego?

Wy zalecacie rządowi, aby dalej podkopywał i działał na szkodę większej własności w Polsce — oni zaprzeczają wszelką własność u was.

Wy przemawiacie w imieniu interesów jednego żywiołu włościańskiego u nas — oni także podnoszą głos w imieniu jednej klasy, nie uznają nic tylko lud, tak jak wy wobec nas.

Twierdzicie, że zepsutemi są klasy wykształceńsze i kierownicze w Polsce — oni to samo mówią o całem społeczeństwie rosyjskiem oprócz czerni.

Wy nienawidzicie przeszłość naszego kraju — nihiliści odtrącają i plwają na przeszłość Rosyi.

Wy podejrzywacie tych wszystkich, którzy przedstawiają w społeczeństwie polskiem jakąkolwiek hierarchję, powagę — oni wszelką władzę chcą u was zniszczyć.

Wy chcecie zrobić *tabulam rasam* w naszym kraju — oni to samo chcą przeprowadzić w Rosyi.

Za zbrodniarzy ogłaszacie tych, którzy przechowują w sercu słowo „Ojczyzna" — oni także zastępują pojęcie ojczyzny ludzkością i chcą waszą w przepaść wtrącić.

Wy mówicie o wolności a działacie środkami despotyzmu, jakiego już nie zna cała Europa — a nihiliści głoszą wolność bezwzględną, ale ją tylko dla siebie uznają.

Przez fanatyzm złej wiary — wy i oni nie znacie innego środka rządzenia i działania tylko terroryzm.

Wiek męzki będący siłą i podstawą każdego społeczeństwa wykluczacie z programu waszego działania, twierdząc, że nieda on się już zreformować — zwracacie więc wszelką usilność ku młodzieży, to jest do tego co jest i najsłabszem i najdroższem dla każdego narodu — oni także, apostołowie nihilizmu rzucają się najpierw na młodzież szkolną a wszelką starszyznę mają we wzgardzie.

Wy i oni wydaliście walkę instytucyi rodziny.

Dopokąd nie zniszczycie rodziny, nie zniszczycie narodu — nihiliści również najpierw po własności chcieliby zburzyć rodzinę.

Wszystkie te środki wyjątkowe gwałtu i bezprawia usprawiedliwiacie celem, jaki sobie zamierzyliście — oni nie cofają się przed żadną zbrodnią, aby osiągnąć wytknięty cel. Mówicie, że obecne cierpienia wynagrodzi świetna przyszłość, wbrew temu co wskazuje zdrowy rozum, doświadczenie historyi, natura człowieka — oni także przez pożary, rabunki i mordy wskazują nadzieję uszczęśliwienia ogółu.

Wy chcecie wobec naszego narodu spełniać wrzekomo misyę sprawiedliwości i mścicieli — oni w szaleństwie podobną misyę przywłaszczają sobie wobec Rosyi.

Wy burzycie pokój wewnętrzny artykułami podbudzającymi niezgodę, kłamiąc o niebezpieczeństwach nieistniejących, chcąc utrzymać nieufność warstw i podsuwając krajowi zamiary buntu, jakich śladu niema — nihiliści tą samą walczą bronią i w tym samym celu aby odosobnić monarchę i rozdzielić na kategorye obywateli narodu rosyjskiego.

Wy mówicie, że za wami idzie cały lud, a macie za sobą tylko parę tysięcy wykolejonych urzędników — oni przemawiają w imieniu milionów proletaryatu a w danym razie rachować tylko mogą na kilkaset indywidów zdemoralizowanych przez wasze szkoły. Wyście wystąpili do walki pod koniec 1863 — nihiliści rozpoczęli swe zbrodnicze zamachy w r. 1864....

Lecz zatrzymuję się w tej paraleli — na co wzbudzać wzajemne boleści wasze i nasze w tem podobieństwie. Sceptyk tylko spotkanie to uważać może za przypadkowe — moralista uzna, że nauka, jaką wyście rozpoczęli u nas, wydała swe owoce u was; myśliciel ujrzy w tem następstwa nieubłaganej logiki; chrześcianin, Polak czy Rosyan, wyczytać winien wyroki Opatrzności, aby upokorzyć jednych — nauczyć stałości i wytrwałości drugich.

Dla narodu, jak dla człowieka pojedynczego są dwie koleje, dwa środki działania: dobro i złe, zbrodnia i cnota, gwałt i prawo, sofizmaty lub wiekuiste prawdy sprawiedliwości; działanie przemocą lub rachowanie się z czasem. Gdy się wszystko burzy zanim cokolwiek się odbuduje — nie można wtedy żądać, aby ktoś chciał wejść do gmachu zawalonego zwaliskami.

Budzić najgorsze namiętności a odtrącać wszelkie szlachetniejsze uczucia, spodlić wszystko a niczego nieuszlachetnić: oto wasze działanie, które potępi chrześcianin a nawet mędrzec starożytności pogańskiej. Tą koleją wy zdążacie wzniecając odrazę świata całego i wywołując na siebie pomstę nieba — to też zamiast postępować naprzód spotykacie wszędzie zawaloną drogę, klęski, upokorzenia lub wewnętrzny rozkład — inną koleją szedł ten jedyny z waszych monarchów, który był pogromcą olbrzymiej armii najezdniczej w Rosyi, a na czele zwycięskich wojsk przebył Europę przywracając jej pokój, umiarkowaniem swojem zdobył wam Królestwo Polskie. Gwałtami waszemi tracicie dziś ten kraj po kawałku, wobec napływu obcych, niesłowiańskich żywiołów, a mimo chwilowej zgody nie wstrzymacie tego zalewu, skoro zamiast uznaniem narodowości stworzyć w Polsce zaporę dla prądu geomańskiego — systemem exterminacyi otwarliście mu bramę na rozcież.

KORESPONDENCYA „CZASU."

Lwów 2 maja.

(§§) Z zadowoleniem, nawet szczerą wdzięcznością dla rządu zapisać należy fakt, że w sprawie komisyi krajowej dla popierania przemysłu, gabinet autonomiczny wytrwał przy swoim zamiarze wbrew nieprzychylnemu naciskowi ze strony centralnej komisyi dla spraw przemysłowych. Sprawę tę załatwił p. minister oświecenia bardzo szczęśliwie, bo po prostu przyjął tylko do wiadomości „zamierzone — tak opiewa autentyczne określenie rzeczy — przez Sejm krajowy utworzenie komisyi krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego, a to w miejsce dawniejszej kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego, której zadaniem będzie staranie o rozwój nauki przemysłowej." To „przyjęcie do wiadomości" salwuje zupełnie nieskrępowaną dotąd żadną ustawą państwową swobodę Sejmu i Wydziału krajowego w organizowaniu własnemi funduszami szkół fachowych na polu przemysłowem, a swoją drogą stanowi oficyalne uznanie komisyi, jako instytucyi działającej za wiedzą, więc niejako i pod powagą państwa. Trudności zasadnicze, które podniosła centralna komisya, ominął p. minister oświecenia także w bardzo szczęśliwy sposób: „W przypuszczeniu — oto dalszy ustęp reskryptu — że działalność tej instytucyi (t. j. komisyi krajowej) nie narusza w żadnym kierunku kompetencyi komisyi centralnej dla spraw nauki przemysłowej, ustanowionej najwyższem postanowieniem cesarskiem z dnia 30 lipca 1881, ministerstwo w wypadkach, w których zasięgnięcie szczegółowych wyjaśnień o stosunkach galicyjskiego przemysłu okaże się pożądanem, odnosić się będzie z odpowiedniemi zapytaniami za pośrednictwem Namiestnictwa do komisyi krajowej, względnie do Marszałka krajowego, jako jej przewodniczącego. Również będzie mogła komisya krajowa przedkładać rządowi za pośrednictwem Namiestnictwa specyalne życzenia i wnioski odnoszące się do krajowej nauki przemysłowej." W tem określeniu kompetencyi, jakie podaje reskrypt rządowy, przebija nawet niezwykła zresztą a życzliwa delikatność. Zamiast bowiem powiedzieć wprost, że tego lub owego komisyi krajowej czynić nie wolno, bo to wchodzi w kollizyę z atrybucyami komisyi centralnej, ministerstwo ogranicza się do delikatnego „przypuszczenia," że kollizya taka wcale nie powstanie.

Telegraficznie już doniosłem o plakatach ruskich, zwołujących wiec na 4 b. m. celem wybrania deputacyi, która ma rządowi, nuncyaturze papieskiej, a nawet Monarsze przedstawić potrzebę odwołania OO. Jezuitów z Dobromila. Plakaty ruskie tego rodzaju na murach lwowskich — ile mi wiadomo — po raz pierwszy się pojawiły. Dwa szczegóły zasługują na szczególną uwagę. W całym plakacie ani razu wyraz „ruski" nie zawiera dwóch *s*. Między podpisami znajdują się nazwiska profesorów Romańczuka, Wachniani-

---

Przebieg kwestyi polskiej
od 1809 do 1812 roku.

(12)

(Ciąg dalszy).

Traktat ten wprowadza w zdumienie wszystkich historyków. Metternich przyznaje, że jest jedynym w swoim rodzaju z tego względu, że Austrya obowiązuje się wrzekomo wziąć udział w wojnie, a zastrzega neutralność swojego terytoryum. Uderza także ton dziwny, w jakim ułożony jest cały traktat. Bignon, wielbiciel Napoleona, który mu testamentem polecił napisać historyę swojej dyplomacyi, nie może ukryć swego zadziwienia z tej szczególnej ostrożności, z tej uległości dla Austryi, jaka cechuje artykuł nadmieniający o mogącej nastąpić wymianie Galicyi za prowincye illyryjskie. Wydaje się jakby Napoleon uważał za wielką łaskę, że ta Austrya, tyle razy przez niego zgnębiona, raczyła przystać na to, ażeby jeden jej korpus asystował zdaleka wojnie, nie zważając na to, że w razie, gdyby mu się nie poszczęściło, nic temu korpusowi nie przeszkodzi przerzucić się na stronę Rosyi.

Widocznie było to przymierze pozorne, które Napoleonowi tę jedyną dawało rękojmię, że Austrya nie podniesie broni przeciw niemu na tyłach jego armii zaraz po wkroczeniu jego w granice państwa rosyjskiego, ale nie zapewniało go bynajmniej, że w razie, gdyby wojna nie zbyt pomyślny dla niego obrót wzięła, nie zwróci się przeciw niemu.

Być może, że i Napoleon sam po rozmyśle nie chciał się zbytecznie wiązać z Austryą. W myśli jego traktat ten wymierzony był głównie na efekt, jaki spodziewał się, że wywrze na Aleksandra. I rzeczywiście cesarz rosyjski, który był przygotowany przez Knesebcka na to, że Prusy sprzymierzą się z Francyą, nie zdziwił się, gdy to nastąpiło i usprawiedliwiał głośno króla pruskiego, mówiąc, że nie mógł inaczej uczynić, jak podpisać traktat podany mu na ostrzu miecza [1]), lecz zaniepokoił się ogromnie i pierwszy raz zachwiał w swoich postanowieniach, dowiedziawszy się, że Francya i z Austryą zawarła traktat przeciw niemu.

Kanclerz Rumiancow poprosił natychmiast na konferencyę hr. de Saint Julien, ambasadora austryackiego i powiedział mu, że skoro Austrya sprzymierzyła się z Francyą, cesarz Aleksander czuje dobrze, że całej Europie opierać się nie może i prawdopodobnie ułoży się z Francyą, która nie żąda nie więcej, jak tylko powrótu do Tylżyckiego traktatu.

Cesarz Aleksander powiedział toż samo hr. de Saint Julien, żaląc się bardzo na Austryę i oświadczył mu, że nie chcąc prowadzić wojny z całą Europą, ułoży się z Napoleonem, ale że wątpi, aby Austrya dobrze na tem wyszła.

Hr. de Saint Julien nie miał jeszcze żadnej instrukcyi; nie znał nawet osnowy traktatu. Aleksander pokazał mu kopię jego, jaką mu przychylni mu ludzie we Francyi przysłali, jak mówił. [2]) Nie mógł jednak ambasador austryacki nie odpowiedzieć na wszystko, co zarzucono Austryi, lecz niebawem przyszły mu instrukcye i uspokoił zupełnie Rosyę pod względem współdziałania Austryi [3]). Pokazuje się z tego — zwłaszcza jeżeli sobie przypomnimy rozmowy Napoleona z Metternichem i Szwarcenbergiem — że los Europy zależał w tej chwili tyle niemal od Austryi, co od Napoleona; ale Napoleon nie umiał przeciągnąć Austryi na swoją stronę i Austrya najsilniej się przyłożyła do jego zguby.

W kwietniu 1812 r., mając już zgromadzone, w pochodzie ku Niemnowi, 400,000 wojska, zabezpieczywszy się traktatami z Prusami i Austryą od wszelkiej napaści na tyły tej armii, pierwszy raz Napoleon szczerze pomyślał, jaki cel założyć powinien tej wojnie, i ułożył sobie syntezę, jaką dać ma wszystkim swoim zwycięztwom od lat tylu.

[1]) Raport Knesebcka z d. 24 maja.
[2]) Bignon X.
[3]) Thiers XIII. 497.

17 kwietnia wezwał do swojego gabinetu ks. Bassano, swego ministra spraw zagranicznych, hr. Senf. Pilsach, pierwszego ministra króla Saskiego, obecnego natenczas w Paryżu i Talleyranda, z którym od paru lat był poróżniony. Dyplomata ten bowiem i mąż stanu, najznakomitszy z współczesnych, ganił dosyć głośno i ze zwykłym sobie uszczypliwym dowcipem całą politykę Napoleona, od Tylży począwszy.

W skutku długiej dyskusyi, w której Cesarz całą myśl swoją obecnym mężom stanu wyraził, zaofiarował Talleyrandowi wielką misyę w Polsce i nazajutrz przysłał mu instrukcyę, którą miał ustnie uzupełnić.

Kopię tej instrukcyi, napisanej przez ks. Bassano, podług podanej mu przez siebie treści — wziął Napoleon na wyspę św. Heleny i dał ją do przeczytania Lascazesowi, który ją przepisał i wydrukował na końcu I-go tomu swojego pamiętnika [4]). Nie powiedział mu wszakże Napoleon, kogo przeznaczał na tę ambasadę. Wstydził się może, że wybrał człowieka, który był mu zdawna przeciwnym, a w końcu stał się jego najzażartszym nieprzyjacielem; ale sekretarz Napoleona bar. de Méneval [5]) adjutant jego J. Gourgand [6]) i Bignon zaświadczają zgodnie, że tym wielkim ambasadorem do Polski miał być Talleyrand — zresztą sam ton tej instrukcyi pokazuje, że nie była do podrzędnego dyplomaty zastósowana, ale do człowieka, mającego wielkie znaczenie w Europie.

Podajemy ją w całości.

Instrukcye dla (ks. Beneventu), które kierować nim powinny w posłannictwie, jakie ma spełnić w Polsce (18 kwietnia 1812).

[4]) *Mémorial de St. Helène* I. 748—752.
[5]) *Napoleon & Marie Louise, Souvenirs historiques* T. 1 p. 324.
[6]) Wiedział i Bignon o zamiarze Napoleona wysłania Talleyranda do Warszawy.

(Mości książę Beneventu!) [7]) Cesarz polega tyle na jego poświęceniu i jego zdolnościach, że go posuwa w swojem zaufaniu aż do powierzenia mu posłannictwa najwyższej wagi politycznej. — Posłannictwo to wymaga czynności, roztropności i dyskrecyi.

Udasz się książę do Drezna. Celem pozornym jego podróży będzie poniesienie N. Królowi Saskiemu listu, który Cesarz wręczy W. ks. Mości jutro na rannem przyjęciu. Jego cesarsko-królewska Mość już was zawiadomiła o swoich intencyach, jutro da wam ustnie ostatnie swoje instrukcye co do przedłożenia, jakie uczynić macie królowi Saskiemu.

Intencyą Cesarza jest, ażebyście postępowali względem tego Monarchy z delikatnością odpowiednią szczególnemu szacunkowi, jaki J. C. Mość ma dla jego osoby. Rozmówicie się bądź z królem, bądź z jego ministrami, z zupełną otwartością. Ufać możecie objaśnieniom, jakie wam da hrabia Senf.

Ze strony Saksonii nie będzie ofiary bez wynagrodzenia. Saksonii niewiele zależy na panowaniu nad Księstwem Warszawskiem. Jestto posiadłość niepewna, a uciążliwa. Posiadanie tego odłamka Polski stawia ją w położeniu fałszywem względem Prus, Austryi i Rosyi. Rozwiniecie tę ideę i traktować będziecie tę kwestyę w myśl dyskusyi, jak się toczyła 17-go b. m. w waszej obecności w gabinecie J. C. K. Mości. Nie znajdziecie u gabinetu drezdeńskiego wielkiej chęci spierania się z wami. Dyplomacya jego kilkakrotnie przedstawiała nam takież same uwagi, jak powyższe. Nie chodzi więc tu bynajmniej o rozbiór krajów króla Saskiego.

Po krótkim pobycie w Dreznie, oznajmicie Cesarzowi wasz odjazd do Warszawy, gdzie macie czekać na nowe rozkazy.

J. C. K. Mość prosi króla Saskiego, ażeby was uwierzytelnił przy swoich ministrach polskich.

Porozumiecie się w Warszawie co do waszych zachodów z księciem*** [8]) szambelanem cesarskim, z jenerałem*** [9]). Dwie te osobistości pochodzą z najświetniejszych rodów w Polsce — i przyrzekły użyć wpływu swego na współziomków — ażeby ich pobudzić do działania w interesie dobra i niepodległości ich Ojczyzny. Powinniście dać rządowi Księstwa popęd dosyć silny, aby przygotował wielkie zmiany, jakie Cesarz zamierza uczynić na korzyść narodu polskiego.

Trzeba, ażeby Polacy popierali zamiary Cesarza i sami współdziałali w sprawie swojego odrodzenia. Powinni oni uważać Francuzów za potężnych pomocników i nic więcej.

Cesarz nie ukrywa przed sobą trudności, jakie napotka w odtworzeniu Polski. To wielkie dzieło polityczne sprzeciwia się interesom pozornym lub rzeczywistym swoich sprzymierzeńców.

Przywrócenie Polski orężem francuskiego cesarstwa jest przedsięwzięciem ryzykownem, niebezpiecznem nawet, w którem Francya będzie musiała walczyć z przyjaciołmi [10]) i nieprzyjaciołmi. Wejdźmy w niektóre szczegóły.

Cel, jaki sobie zakłada Cesarz, jest organizacya Polski na całym lub w części swojego dawnego obszaru, unikając wojny, jeżeli to jest możliwem [11]).

Ażeby osiągnąć to, J. C. Mość dała bardzo obszerne pełnomocnictwo swojemu ambasadorowi w Petersburgu i wysłała do Wiednia negocyatora upoważnionego do rokowania z głównemi państwami, do ofiarowania wielkich zrzeczeń się terytoryalnych ze strony cesarstwa francuskiego w nagrodę ustępstw potrzebnych z ich strony dla odbudowania Królestwa Polskiego.

Europa się dzieli na trzy wielkie mocarstwa: Cesarstwo francuskie na Zachodzie, kraje niemieckie w środku, Cesarstwo rosyjskie na Wschodzie. Anglia nie może wywierać na ląd stały europej-

[7]) Tytuły umieszczone w nawiasach są zastąpione u Lascazesa gwiazdami.

[8]) Zapewne książę Aleksander Sapieha.
[9]) Zapewne jen. Pac.
[10]) Prawdopodobnie uważa za przyjaciół Austryaków.
[11]) Nowe złudzenie.

na itd., obok nazwisk t. z. staroruskich. Jestto jeden nowy dowód więcej na okoliczność, o której nigdy zapominać nie należy, t. j. na to, że ilerazy chodzi o wystąpienie demonstracyjne z powodu wrzekomych pokrzywdzeń i pogwałceń przez panujący żywioł polski, zawsze młodzi i starzy matadorowie polityczni Rusi idą ręka w rękę. Zdawało się, że wyświecenie całej sprawy klasztoru Ławrowskiego, wyświecenie, usuwające wszelką obawę, żeby przyjść mogło do wydania OO. Jezuitom wszystkich klasztorów bazyliańskich, uczyni cały ten wiec zbytecznym. Gdyby chodziło tylko o rzecz, niezawodnie nie byłoby już mityngu. Ale tu chodzi o demonstracyę, więc będzie wiec, więc będą mowy ogniste o latinizowaniu Rusi, więc pojedzie deputacya ruska do Wiednia itd. itd.

Przypomną sobie czytelnicy, jaką to krucyatę dziennikarską urządzono przed kilku miesiącami na dwuparagrafowego korespondenta *Czasu* za to, że ośmielił się z czysto prawnego punktu widzenia podać w wątpliwość walor nadania dwóch pól górniczych pod Truskawcem na wydobywanie siarki i wosku ziemnego. W Krakowie i w Poznaniu nawet kilkuszpaltowemi artykułami wykazywano, że wasz korespondent niema racyi, że oparte na rozporządzeniu ministeryalnem z r. 1865 traktowanie wosku ziemnego na równi z naftą jako minerału niezastrzeżonego, stanowi absurd prawny itd. Orzeczenie Starostwa górniczego, reklamujące wosk ziemny dla regalu górniczego, dostało się w drodze rekursu do ministerstwa, które opierając się na rozporządzeniu z r. 1865 uchyliło całe nadanie górnicze. Więc nie broniłem absurdu prawnego, lecz rzeczy prawnej. Tyle tylko piszę o tej sprawie, bo nie chodzi o osobistą satysfakcyę korespondenta, lecz o informacyę dla czytelnika. Zresztą sprawa cała dziś już niema takiego znaczenia, jak w chwili, gdy stanowiła przedmiot gorącej polemiki. Należy bowiem spodziewać się, że wkrótce już doczekamy się wejścia w życie specyalnej ustawy naftowej.

Wiedeń 1 maja.

† Koło poselskie polskie odbyło dziś krótkie posiedzenie dla powzięcia uchwał co do postępowania w sprawach będących na jutrzejszem posiedzeniu Izby poselskiej.

Lecz na początku tego posiedzenia, zabrał głos obecny członek Izby Panów ks. Adam Sapieha, i wyraził ubolewanie, iż piętnastówka, t. j. komisye parlamentarne Izby poselskiej, nie porozumiały się z komitetem wykonawczym Izby panów co do projektu ustawy o nowem opodatkowaniu wyrobu wódki, a może w razie porozumienia się nie byłyby upadły w Izbie panów poprawki wprowadzone do projektu rządowego przez Izbę poselską.

W dalszej swojej przemowie ks. Sapieha wyrażał życzenie, aby Koło polskie wezwało piętnastówkę, iżby w każdej ważniejszej sprawie porozumiewała się z komitetem wykonawczym prawicy Izby panów.

P. Chrzanowski oświadczył, że jak zapewne całe Koło, tak i on jest za porozumiewaniem się posłów polskich z członkami polskimi Izby panów, i za jednakowem i wspólnem działaniem Polaków zasiadających w obu Izbach; jednak zarzut czyniony przez ks. Sapiehę, o ile tyczy się Koła polskiego, uważa za niesłuszny. Członkowie Izby panów i komitet wykonawczy „prawicy“ tamtej Izby znał bardzo dokładnie z sprawozdań stenograficznych, a nawet z samych dzienników, całe położenie tej sprawy o nowe opodatkowanie wódki, znał poprawki przeprowadzone w projekcie rządowym przez Izbę poselską, głównie głosami polskiemi, i wiedział dobrze, o co idzie. Powtóre, porozumiewać się można z obecnymi a oprócz kilku, polscy członkowie Izby panów nie przybyli do Wiednia; po trzecie, polscy posłowie zasiadający w komisyi roztrząsającej ustawę o opodatkowaniu wódki, porozumiewali się z referentem tej sprawy w Izbie panów, lecz to nic nie pomogło, bo prawica Izby panów stała w tej sprawie uporczywie przy projekcie rządowym. Zarzut więc czyniony komisyi parlamentarnej Koła jest całkiem niesłuszny.

P. Abrahamowicz sądził, że ks. Sapieha nie czynił żadnego zarzutu komisyi parlamentarnej Koła, lecz tylko przedstawił potrzebę, aby na przyszłość było porozumiewanie się i ścisły związek między „prawicami“ Izby panów i Izby poselskiej. Ks. Jerzy Czartoryski w tym samym przemawiał duchu, i wyraził mniemanie, iż zapewne ten przedmiot będzie roztrząsany na posiedzeniu piętnastówki, t. j. komisyj parlamentarnych klubów prawicy.

Przewodniczący p. Jaworski przypomniał, że kluby parlamentarne „prawicy“ na swych wspólnych posiedzeniach nic nie uchwalają, lecz tylko za pośrednictwem tych komisyj porozumiewają się między sobą stronnictwa składające prawicę Izby poselskiej.

P. Chrzanowski przedstawił, że dążnością Koła poselskiego polskiego było zawsze, aby w porozumieniu z niem działali polscy członkowie Izby panów; albowiem regulamin Koła polskiego jak zawsze tak i teraz upoważniał polskich członków Izby panów do zasiadania w Kole polskiem i do zabierania w niem głosu, a w minionych latach polscy członkowie Izby panów częściej brali udział w obradach Koła, co teraz rzadziej się dzieje; stawia więc wniosek: aby komisya parlamentarna Koła porozumiewała się w każdej ważniejszej sprawie przychodzącej do Izby panów, z polskimi członkami tejże Izby i nawzajem.

Ks. Sapieha zgadza się na ten wniosek; oświadcza, że co do przeszłości nie czyni zarzutu komisyom parlamentarnym „prawicy“, lecz jest do życzenia, aby na przyszłość było bliższe porozumiewanie się co do jednakowego działania między Kołem polskiem a polskimi członkami Izby panów.

P. Julian Czerkawski przypomina, że regulamin Koła wskazał, na jakiej drodze to porozumiewanie się najłatwiej może następować i powinno następować; bo według tego regulaminu, polscy członkowie Izby panów mają prawo zasiadać i głos zabierać w obradach Koła polskiego.

Przewodniczący p. Jaworski oznajmił w końcu tej rozprawy, że wniosek Chrzanowskiego postawi na porządku dziennym następnego posiedzenia Koła, a teraz podaje pod obrady przedmioty będące na porządku dziennym jutrzejszego posiedzenia Izby. Koło postanowiło głosować za przekazaniem do roztrząśnienia komisyi kolejowej: rządowego projektu ustawy, upoważniającej do nabycia na rzecz państwa drogi żelaznej Albrechta i wniosku rządowego, przedstawiającego Izbie układ zawarty z towarzystwem drogi żelaznej „Północnej“. Uczynić tu należy uwagę, że według regulaminu Izby wszelkie projekta rządowe, choćby je Izba nawet zamierzała odrzucić, powinny być wprzód przekazane komisyi izbowej do roztrząśnienia. Dalszym przedmiotem na porządku dziennym Izby był wniosek jej komisyi, aby całkiem uchylić rządowy projekt ustawy tyczącej się rybołowstwa, gdyż przedmiot ten należy do zakresu działania sejmów; lecz wniosek powyższy nie przyjdzie pod rozprawy Izby, ponieważ rząd zawiadomił już jej prezesa, że projekt swój cofa. Nie przyjdzie także jutro pod obrady wnoszona przez komisyę prawniczą rezolucya, tycząca się tak zwanego przedmiotowego postępowania w sprawach prasowych.

Peczdan 27 kwietnia.

Kanclerz, któremu polityka zagraniczna idzie jakby z płatka, kłopoce się polityką wewnętrzną. Wzmagające się osłabienie Cesarza, zmusza go do znacznych zmian, a napotyka w tem na niepokonany opór równie ze strony parlamentu, jak ze strony sfer najwyższych.

Dlatego zajmuje się książę Bismark oddawna utworzeniem nowej Rady stanu, która służyćby mu mogła za narzędzie wewnątrz, a której chciałby następcę tronu uczynić prezesem. Jeżeli mu się powiedzie, przyszły Cesarz musiałby się zupełnie zespolić z polityką bismarkowską. Równocześnie ks. Bismark byłby uwolnionym od odpowiedzialności za swą politykę wyznaniową, finansową i ekonomiczną.

Pytanie tylko czy wszyscy podadzą rękę urzeczywistnieniu jenialnego planu ks. Bismarka.

Zastanówmy się naprzód czem będzie to nowe zgromadzenie.

W Prusach Rada stanu jest ciałem, które im przekazała monarchia autokratyczna, a które tworzyła niegdyś reprezentacya narodu. Jej rolą jest dzisiaj jeszcze badać i zatwierdzać projekta ustaw wypracowane w rozmaitych ministeryach. Rada składać się więc musi z ludzi wyższego stanowiska i niezależnego charakteru, z osób znamienitych i doświadczonych w sprawach państwa. Członkowie tej instytucyi dzielą się na trzy kategorye, obejmujące: 1) książąt domu królewskiego, którzy doszli do lat 18; 2) wysokich dygnitarzy, jak: marszałkowie, ministrowie, pierwsi naczelnicy sprawiedliwości i Izby obrachunkowej, szefowie gabinetu cywilnego i wojskowego; 3) osoby, które wyłączne zaufanie króla powoła do zasiadania w Radzie.

Wypływa samo z siebie, że udział książąt jest małoznaczny, gdyż uważaliby oni za ubliżenie swej godności stawiać opozycyę rządowi. Co się tyczy wysokich dygnitarzy i większej części osób wybranych przez króla, starają się one raczej pozyskać zaufanie królewskie, zatwierdzając projekta ministrów, niż służyć krajowi bezstronną krytyką ustaw ulegających ich zbadaniu.

Pojąć więc można, jak będzie trudną zmiana podobnego ciała, tworzonego z nowych żywiołów. Lecz za to pewnem jest, że ks. Bismark niezaproponuje żadnej osobistości, którąby dlań nie była *persona grata*, i tym sposobem nowa Rada stanu składać się będzie wyłącznie z osób, które nie będą błyszczeć nieugiętością charakteru, bezstronnością i miłością sprawiedliwości. Prawdopodobnem jest niemal, że kanclerz wybierze radców stanu z pomiędzy kategoryj swych urzędników, którzy wybornie już są wytresowani w służeniu ks. Bismarkowi. Co do ludzi niepodległych, pozostaną oni jak zawsze na uboczu. Zbytecznem przeto mówić, że całe stronnictwo katolickie wykluczonem będzie z tego ciała, i że ten sam los przypadnie prawdziwym konserwatystom. Słowem ciało to tworzyć będzie hufiec, który kanclerz zamierza użyć do walki przeciw konserwatystom i katolikom *Landtagu*, lecz co do wartości którego bardzo mylić się może.

Mianowania w c. k. armii. W galic. pułkach pieszych mianowani: porucznikami podporucznicy: Gabryel Hriwna, Feliks Sobolewski, Emil Brandstätter, Henryk Smirzitz, Ambroży Michalski, Tadeusz Seńkowski, Edward Rośkiewicz, Ferdynand Więckowski, Marceli Ławrowski, Adolf Binder, Emil Lachowicz, Witold Mierzwiński, Henryk Gross, Ludwik Fuglewicz, Leon Dziedzicki, Henryk Pleskott, Ferdynand Susicky, Józef Stańkowski, Izydor Tyczarowski, Karol Zurbuch, Joachim Schwarz, Zdenko Ring, Adolf Wück, Andrzej Jemric, Adam Bannert, Emil Richter, Robert Gruszecki, Józef Bartnik, Emil Schneider i Ferdynand Saural.

Podporucznikami kadeci: (zastępcy oficerscy) Marcin Brożek, Hugo Nawratil, Ksawery Mochnacki, Teobald Czernyl, Paweł Bartmann, Paweł Hrdliczka, Jan Sagai, Izydor Hadler, Józef Stiks, Franciszek Kralicek, Tytus Maftyniuk, Józef Basler, Romuald Kohlberger-Branden, Alojzy Thiel, Antoni Horbacz, Rudolf Geissler, Bogusław Zirovnicky, Ottokar Wolff, Ferdynand Vogt, Dawid Schapira, Fryderyk Zahradnicek, Arpad Stetkiewicz, Herman Weiser, Wilhelm Seelig, Wilhelm Meier, Franciszek Michna, Wacław Stand, Jan Liskovac, Ryszard Schweda, Teofil Chodziński, Karol Jent, Józef Biliński, Oskar Fiedelschuster, Oskar Redl, Józef Dika, Stefan Pilar, Gustaw Braunn, Nemezy Heller, Juliusz Köhler i Ottokar Matzek.

W 30 batalionie strzelców podporucznik Michał Golda mianowany porucznikiem, a kadet (zastępca oficerski) Rudolf Zoratti, podporucznikiem.

Sprawy krajowe.

Wybory do Rad powiatowych

a) Z kuryi gmin wiejskich.

Cieszanów. Wybrani: Franciszek Schick, kolonista z Felsendorf, Dmytro Łebedowicz, rolnik z Gorajca, Mikołaj Kłosowski, rolnik z Żukowa, Jan Lander, burmistrz, Antoni Schick, rolnik z Freifeld, Dmytro Rybałt, rolnik z Lublińca, Jan Tabaczek, rolnik z Burgan, X. Józef Fedorowicz, Orest Ciecimirski, adjunkt sądowy, Michał Lubycki, wójt, X. Aleksander Sembratowicz i Dmytro Hul, rolnik z N. Sioła.

Gorlice. Wybrani: Barszcz Sebastyan z Ropicy polskiej, Michalec Michał z Binarowej, Szurek Stanisław z Kobylanki, Niemiec Wincenty z Ropy, Wałęga Michał z Moszczenicy, Zacharyasz Tomasz z Biesny, Dragan Mikołaj z Rozdziela, Fekuła Hryć z Łosia, Malecki Emilian z Klenkówki, Obuszkiewicz Teofan z Hańczowy, Sandowicz Tymko ze Zdyni, Szkirpan Julian z Małastowa.

Kamionka Strumiłowa: Wybrano wyłącznie ruskich kandydatów.

Limanowa: Wybrani zostali: Kazimierz Kruk, Dr wszech nauk lekarskich, Szymon Biernat, włościanin, wójt z Mordarki; Tadeusz Romer, Franciszek Gross, notaryusz, Antoni Janik, właściciel realności i burmistrz Limanowy, Wincenty Biedroń, włościanin i wójt Lipowego, X. Antoni Kmietowicz, proboszcz w Stopnicach, Majcher Skrzątek z Tymbarku, włościanin; Józef Zelek, włościanin z Jaworzny, Jan Puch, włościanin z Starejwsi.

Sambor. Wybrani: Dr Karol Pawliński, adwokat, dotychczasowy marszałek; Jan Baraniecki, wł. real. z Horodyszcza; Jan Iwanczyszak, wł. real. z Biskowic; Adam Kroker, nacz. gm. z Kalinowa; Piotr Lityński, wł. real. z Biliny; Kasper Nadybski, wł. real. z Czukwi; Bazyli Płaskacz, wł. real. z Bereźnicy; Paweł Pawłowski, naczel. gm. z Nowoszyc; Jan Pasławski, nacz. gm. z Kulczyc szlacheckich; Franciszek Smereka, wł. real. z Sąsiadowic; Bazyli Sielecki, nacz. gm. z Siedlca i Michał Popiel, ob. m. Sambora.

Tarnopol. Wybrani sami włościanie: Mikołaj Debelski i Jan Chodorski, wójtowie Teodor Reminnyk i Tomasz Kozłowski, włościanie Łuć Kohut i Roman Wołyniec, oraz wójtowie Jan Pyndus i Konrad Czorny.

Zbaraż. Wybrani: X. Mikołaj Sieczyński, poseł; X. Andrzej Kaczała, brat posła; X. Maliszewski gr. kat. dziekan i 9 włościan.

Żydaczów. Wybrani: gr. kat. X Łopatyński z Rozdołu, X. Sawiuk z Zabłotowiec, X. Hoszewski z Włodzimira, X. Filipowski z Młynisk, X. Siengalewicz z Rudy, tudzież włościanie; Tatczyn z Iwanowiec, Korecki z Krupka, Ślusar z Dübrawki, Darwdiak z Rudnik, Grędzoła z Mielnicza i Wasyl Wolicki z Wołczniowa.

Z kuryi gmin miejskich

Dąbrowa-Szczucin. Głosujących 12. Wybrani: Dr Władysław Wędkiewicz i Dr Antoni Zaręba. Wybory w obu kuryach wypadły w ogóle pomyślnie. Włościanie chętnie oddawali swoje głosy inteligencyi.

Sambor. Wybrani: Dr Wołosiański adwokat, W. Kasparek notaryusz, Dr W. Leżański radca sądu, J. Sobota emeryt. radca skarbu, P. Jedliński emeryt. adjunkt podatkowy, J. Haisig księgarz, B. Bukistyński właśc. handlu, Jan Ziemniak przedmieszczanin.

Nowy Sącz 2 maja. (*Telegram*). Przy wyborze do Rady powiatowej Nowo-Sandeckiej z gmin miejskich: Łącko - Muszyna - Piwniczna - Tylicz-Stary Sącz, wybrani na 51 głosujących: Antoni Goralczyk, c. k. nadleśniczy i zarządca dóbr Muszyńskich jednogłośnie, Dr Gawelkiewicz 32 głosami, X. Tomasz Pociłowski z Łącki 31 głosami.

Kronika miejscowa i zagraniczna.

Kraków 3 maja.

Pismo Prezesa Majera, w którem oświadcza, iż składa mandat do Rady miejskiej, brzmi następnie:

„Przyszedłszy do przekonania, że coraz trudniejszem staje się dla mnie łączenie obowiązków właściwego mego powołania, z obowiązkami wynikającemi ze stanowiska Radcy miejskiego, widzę się zmuszonym złożyć ten zaszczytny dla mnie mandat.

„O ile zawsze w nim widziałem dowód zaufania spółobywateli, które ceniłem i cenię wysoko, o tyle uważałbym za zawód wyrządzony temu zaufaniu, gdybym udzielony sobie mandat zatrzymywał wobec przekonania, że wypływających z niego obowiązków nie jestem w stanie wypełniać tak, jak tego wymagałoby ich sumienne ocenienie.

„Składam więc Szan. Radzie mandat, który spełniałem przez dość długie lata, dziękując z całego serca Szanownym Kolegom za Ich okazywaną mi życzliwość i upewniając ich zarazem, że jak dotąd sprawy naszego miasta, w miarę sił i możności, gdzie zaszła potrzeba, wszędzie popierałem, tak, o ile zdarzy się sposobność, nie przeniewierzę się i nadal dobru tego grodu, drogiego prawemu sercu każdego Polaka, a tem droższego temu, komu jest on zarazem miastem rodzinnem i świadkiem działalności jego w długiem pasmie życia.

Dr Majer.“

— **Na wczorajszem posiedzeniu Komisyi** w sprawie rozdania zapomóg z fundacyi ś. p. Gaffenki, której przewodniczył r. m. Dr Zoll, a uczestniczyli jako zastępca przewodniczącego r. m. X kan. Midowicz, jako członkowie: r. m. prof. Dr Leon Maciej Jakubowski, r. m. prof. Rozwadowski, X. L. Bukowski, X. Borsak proboszcz unicki, X. Gabryś pastor ewangelicki, radca Magistratu Turnau jako referent spraw dobroczynnych i komisarze wszystkich trzech obwodów — uchwalono asygnować z fundacyi 30 złr. na nabożeństwo za duszę fundatora ś. p. Jerzego Gaffenki, oraz uchwalono rozdać 7 osobom zapomogi po 20 złr., 14 po 15 złr., 29 po 10 złr., 174 po 5 a 1 osobie uchwalono dać 9 złr. Razem wyniosą zapomogi 1,519 złr. Rozdanie zapomóg nastąpi d. 6 b. m.

— **Pierwszy w tym roku koncert w Ogrodzie Strzeleckim** odbędzie się jutro (w niedzielę), skoro tylko dopisze tak piękna wiosenna pogoda, jakiej z utęsknieniem pragniemy. Spodziewać się należy, że ten koncert inauguracyjny zwabi liczną publiczność do ogrodu strzeleckiego, jako do miejsca przechadzki tak przez Krakowian ulubionego. Do koncertów ogrodowych tegorocznych ugodzoną została muzyka wojskowa 13 pułku, zostająca pod kierownictwem chlubnie w naszem mieście znanego muzyka i kapelmistrza pana Hocka, który zamierza wprowadzić innowacyę, dając cykl t. z. koncertów różnonarodowych, mających w innych miastach znakomite powodzenie. Jutrzejszy, pierwszy z tego cyklu koncert, będzie się składał wyłącznie z kompozycyj sławnych mistrzów włoskich jak Belliniego, Donicettego, Rossiniego, Verdego, Boito i innych. W dalszym zaś ciągu nastąpią koncerta polskie, francuskie, niemieckie i t. d.

— **Otrzymujemy następującą odezwę:**

Z dniem 1-go maja b. r. otwartą jest bezpłatna wypożyczalnia książek Krakowskiego Towarzystwa oświaty ludowej, którą Wydział w myśl uchwały z dnia 7 grudnia 1883 r. dla miasta Krakowa założył. Książki treści historycznej, pouczającej, moralnej i religijnej będą wydawane zgłaszającym się w biurze Wydziału (Rynek 22, I. piętro) każdej niedzieli i każdego czwartku między godziną 4—6 popołudniu. Książki można będzie brać do domu za rewersem podpisanym przez pożyczającego i poręczyciela, a odpowiednich druków dostarczy każdemu zgłaszającemu się Zarząd wypożyczalni. Katalog książek, których wypożyczalnia liczy z dniem otwarcia 195 dzieł w 224 tomach, będzie mógł każdy przejrzeć w biurze przy pożyczaniu. Wydział ma na oku przedewszystkiem tych, którzy dzień cały fizyczną zajęci pracą, nie mają czasu ni środków do kształcenia się, i żywi tę pewną nadzieję, że liczny zastęp młodzieży i starszych śpieszyć będzie w godzinach oznaczonych do bezpłatnej wypożyczalni, aby pokarmem duchowym ztamtąd zaczerpniętym w chwilach odpoczynku, bogacić swój umysł, uszlachetniać serce i potęgować uczucie religijne i ducha narodowego. Jesteśmy przekonani, że każdy przełożony zachęci swoich pomocników, uczniów i robotników, oraz służbę umiejącą czytać, do korzystania z bezpłatnej wypożyczalni i nie odmówi w tym kierunku swego poparcia. Wzywamy też wszystkich przyjaciół oświaty, aby nadsyłali książki użyteczne treści historycznej, pouczającej, moralnej i religijnej do wspólnego księgozbioru założonej bezpłatnej wypożyczalni. Wydział spodziewa się, że w pracy dla dobra ogółu podjętej znajdzie ze wszech stron gorące poparcie.

W Krakowie 25 kwietnia 1884.

Z Wydziału krakowskiego Towarzystwa Oświaty ludowej.

Adw. Dr Wilhelm Dadlez, Sekretarz. *X. Dr Józef Pelczar,* Przewodniczący.

— **Estudiantina Espagnola** daje w tutejszym teatrze jeszcze jedno przedstawienie ze zmienionym programem w poniedziałek.

— **Z Uniwersytetu.** P. Andrzej Jeż, rodem z Dobczyc, w Galicyi, otrzymał dziś na tutejszym Uniwersytecie stopień doktora wszech nauk lekarskich.

— **Warszawa** 1 maja. Przedwczoraj odbył się w kościele ś. Aleksandra ślub p. Władysława Günthera z panną Zofią Podhorską, córką właścicieli ziemskich z Ukrainy. Liczne grono krewnych i przyjaciół z staropolską serdecznością podejmowali rodzice panny młodej. Młoda para wyjechała żegnana życzeniami szczęścia do majątku swego w Galicyi. *K.*

— **Jubileusz Franciszka hr. Żółtowskiego** obchodziły szerokie koła społeczeństwa polskiego w Wielkiem Księstwie Poznańskiem. Jubileusz odbył się we czwartek d. 24 z. m. w starym grodzie Lecha, a dał on sposobność uczczenia zasług niespożytych tego, co niesie pomoc bliźnim, dobroczynności skrzydłem osłania ubóstwo i sieroctwo, a w ukryciu ociera łzy gorzkie z twarzy zbiedzonej. Oto, co szlachetne serce jubilata stawiało sobie zawsze za jedno z naczelnych zadań życia. W dniu tym otoczyły jubilata dzieci i sieroty, włościanie, oraz bracia ziemianie, składając mu swoje serdeczne życzenia. O godzinie 2ej z południa ochronka w Gnieźnie witała w swych progach najtroskliwszego z opiekunów. Przełożona składała mu życzenia gorące, dziatwa wierszykami, wyuczonemi na tę pamiętną dla niej chwilę, głosiła mu wdzięczność w imieniu setek owych maluczkich, które kolejno przytulane do domu ochronki, znajdowały i znajdują ocalenie od wszelkich gróźb nędzy i sieroctwa. Z rozrzewnieniem odpowiadał zacny jubilat w koło niego cisnącej się dziatwie. Po godzinie 3ej na sali strojnej w hotelu „du Nord“ nastąpił drugi akt obchodu. Na czele stu przeszło zebranych, pp. J. Chełmicki, Węclewski, Brodnicki i Wierzbicki, jako gospodarze, witali jubilata, zapraszając do biesiadnego stołu. W najbliższem otoczeniu hr. Fr. Żółtowskiego zasiedli: hr. Edward Poniński i X. kanonik Korytkowski; hr. August Cieszkowski, hr. M. Kwilecki, hr. Z. Skórzewski z Czerniejewa; posłowie X. Dr Stablewski i Stanisław Różański, p. Maksymilian Jackowski, sędzia M. Łyskowski; otaczali jubilata synowie, zięć, krewni najbliżsi — a dalej długie zasiadły szeregi obywateli z powiatu i ze stron najdalszych. Szereg toastów rozpoczął w imieniu obywateli z powiatu p. Brudzewski z Lednej Góry, a dalej przemawiali: X. Ziółkowski, sędzia Mieczysław Łyskowski, Jubilat, p. Maksymilian Jackowski, X. kan. Korytkowski, hr. August Cieszkowski, Dr Kazimierz Krasicki, X. Dr Kantecki, Julian Bukowiecki, X. Walkowiak, X. dziekan Koszutski i syn Jubilata p. Marceli Żółtowski, który zakończył ucztę toastem na zachętę młodzieży do tyle obfitej i tyle wdzięcznej pracy obywatelskiej.

— **W San Remo** przepędzali tej zimy, jak nam donoszą, dłuższy lub krótszy czas z Polaków: Księstwo Władysławowie Czartoryscy z rodziną, księstwo Romanowie Czartoryscy, hr. Stanisław Plater z żoną Halką z książąt Czartoryskich, hr ordynat Tomasz Zamoyski z żoną i córką, pp. Henrykowie Sienkiewiczowie, hr. Kazimierzowa Badeniowa z córką, p. Pelagia Slaska, pp. Dębowscy, hr. Michałowski, pp. Janowicz, Dąbrowski, p. Marya z hr. Lasockich Paszkowska, p. Zofia Kaczkowska z rodziną, p. Tadeusz Pruszyński z żoną, p. Wacław Pruszyński, p. Walerya Proskurowa, pp. Mogilnicki, Jan Bonnet, Tadeusz Hantke, Dr Smolski, A. Rogoziński, Władysław Gomółka, Feliks Domański, Władysław Mysyrowicz, p. Bunimowiczowa z rodziną, p. Engler z żoną, p. Chodorowiczowa, pp. Witold Chomiński, Probus Barczewski, Bronisław Gutowski, p. Prześlarski, p. Aleksander Jaworski z rodziną, p. Władysław Kluger z żoną, p. Feliks Meleniewski z żoną i rodziną, p. Alina Meleniewska, pp. Chudzińscy, p. Ryszard Remer, panie Taczanowskie, p. Marcinowski, p. Starzeński z rodziną, pp. Zaborowscy, p. Knaut, p. Stanisław Rzepacki z żoną, państwo Boniewscy, pani Ginsberg, pani Dauderstedt z córką, Dr Tymowski, pp. Oskar i Edward Rudzińscy, Włodzimierz Grabowski, p. Grotowski z rodziną, p. Tekla Kościałkowska, p. Abelard Kościałkowski, państwo Szyszkowie, panie Raczyńska, Bolesławska i Walicka z rodzinami, jenerałowa Kunicka, Jadwiga Jusyńska, Borejsza, Ćwirko i Bzurowa, hr. Stanisław Mohl, p. Henryk Ciechanowiecki, pp. Hipolit Błotnicki, Hipolit Szyłowski, X. Kubowicz, Dr Kromer z Bośni, panny Nagayska, Mianowska, Sosnowska, Ledworska i Chełmińska.

Zmarli z Polaków: Władysław Kluger z Krakowa i Wacław Pruszyński z Kijowa; zaginął zaś niewytłómaczonym sposobem p. Witold Chomiński z Litwy, akademik wszechnicy moskiewskiej, którego, mimo najtroskliwszych poszukiwań, między innymi brata jego Józefa, przybyłego umyślnie w tym celu z domu, okazały się bezskutecznemi.

Ze znaczniejszych cudzoziemców spędzał zimę w San Remo król Karol I Wirtemberski z licznym dworem, księstwo Hohenlohe na Ujeździe w Górnym Śląsku, księstwo Demidow San Donato; w odwiedziny zaś do księstwa Wł. Czartoryskich przybyli: Hrabia Paryża, książę Chartres z rodziną i księżna Klementyna Koburska, córka króla Ludwika Filipa.

— **Z carskiego dworu.** Ślub W. księcia Konstantego Konstantynowicza z księżniczką Elżbietą Altenburską odbył się w poniedziałek w Petersburgu. Odkąd małżonka W. księcia Włodzimierza odmówiła stanowczo nieuchronnego zwykle w razie zaślubienia W. księcia dla innowierczych księżniczek, przejścia do kościoła prawosławnego, dwór rosyjski zaniechał całkiem tego zwyczaju. Zmiana wiary ma tylko nadal być wymaganą od małżonki każdorazowego następcy tronu, jako przyszłej carowej rosyjskiej.

— **Wypadek na kolei pod Badajoz.** Między Badajoz i Ciudad-Real nastąpiło wykolejenie, przyczem pociąg spadł w rzekę. Powodem wypadku było załamanie się mającego 8 metrów długości mostu kolejowego w Alendii, co dzienniki madryckie przypisują zbrodniczemu zamachowi stronnictwa rewolucyjnego. Na moście poczyniono umyślne uszkodzenia; miejsca, gdzie uszkodzeń dokonano, były sztucznie ukryte, drut telegraficzny był zerwany, aby pomoc w okolicy odludnej i mało zamieszkanej uczynić niemożliwą. Pociąg cały wpadł w rzekę, prócz wagonu pocztowego i dwóch innych, które na moście zawisnęły. Dotąd wydobyto z rzeki 38 trupów, po większej części urlopowanych żołnierzy, rannych jest 22. Podoficer, który prowadził urlopowanych żołnierzy, podaje, że w ich liczbie brakuje 56 ludzi. Prócz żołnierzy wiózł pociąg także włościan, z których żaden z rzeki wyciągniętym nie został. Roboty nad wydobyciem wpadłych w rzekę ludzi i wagonów trwają ciągle. We wszystkich kołach ludności panuje najwyższe oburzenie na sprawcę zamachu.

— **Kobiety w Hawannie.** Zapewniają, że mieszkanki Hawanny mają w całej swej powierzchowności coś, co odróżnia je na pierwszy rzut oka od kobiet środkowej Ameryki. Trudno wymarzyć piękniejszy wieniec wykwintnych kobiet od tego, który się spotyka w dnie świąteczne na hawańskich paseos. Wszystkie najpiękniejsze panie dają tu sobie *rendez-vous*, przybrane w najbogatsze i najozdobniejsze stroje. Łagodność klimatu pozwala nawet nosić w zimie letnie ubrania; to też damy ukazują się wszędzie w publicznych miejscach w takich samych sukniach, w jakich nasze młodziutkie panienki wstępują w szeregi mazura lub innych tańców. Wolanty spieszą podwójnym rzędem między szpalerami caballeros, podziwiają-

---

ski innego wpływu, jak ten, jaki podoba się mocarstwom jej przyznać.

Trzeba silną organizacyą środka europejskiego, przeszkodzić tak Rosyi jak i Francyi dalszego rozszerzania się, któreby doprowadziło jedną lub drugą do zawładnięcia całą Europą. Cesarstwo francuskie rozwinęło obecnie całą energię swojej żywotności, i jeżeli teraz nie dokona urządzenia politycznego Europy, jutro może utracić wszystkie korzyści sytuacyi, jaką sobie zdobyła i upaść w swoich przedsięwzięciach [1]).

Utworzenie militarnego państwa na ziemi pruskiej.

Panowanie i podboje Fryderyka W. — idee wieku, i te, które rewolucya francuska puściła w obieg, zniweczyły dawny związek rzeszy niemieckiej. — Konfederacya Reńska opiera się tylko na systemacie tymczasowym.

Władzcy, którzy na nim zyskali, radziby może, żeby się utrwalił; lecz ci, którzy przezeń poszkodowani zostali, ludy, które zniosły plagi wojen, państwa, które się lękają zbyt rozrosłej potęgi Francyi, wystąpią przeciw utrzymaniu Konfederacyi Reńskiej, ile razy sposobność po temu się nadarzy. Władcy nawet, których państewka zostały powiększone skutkiem nowego systematu, dążyć będą do oderwania się od niego, gdy z postępem czasu uczują się umocnieni w posiadaniu tych nabytków. Skończyłoby się na tem, że Francya widziałaby wytrącony z jej rąk protektorat okupiony zbyt ciężkiemi ofiarami.

Cesarz sądzi, że ostatecznie najwłaściwiej będzie zwrócić zupełną niepodległość państwom skonfederowanym.

Dom Rakuski posiadający trzy wielkie królestwa, będzie duszą tej niepodległości ze względu na położenie topograficzne swoich krajów, ale nie powinien nad temi państwami panować. W razie bowiem zatargów między dwoma cesarstwami, francuskiem i rosyjskiem, gdyby konfederacya państw między niemi położonych ulegała jednemu impulsowi, to przerzucając się cała na jedną z dwóch stron w sporze będących, przygnębiłaby niewątpliwie drugą. Cesarstwo francuskie byłoby więcej na to narażone, niż rosyjskie.

Środek Europy powinien się składać z państw nierównej potęgi, z których każde miałoby właściwą sobie politykę, i zmuszone było położeniem swojem i stosunkami politycznemi szukać oparcia w protektoracie wielkich mocarstw. Bo państwa środkowe są zainteresowane w utrzymaniu pokoju, gdyż będą zawsze ofiarami wojny. Z tego to względu po utworzeniu nowych państewek i powiększeniu dawnych, ażeby wzmocnić na przyszłość nasz system przymierzy, najgłówniejszym interesem Cesarza, zarazem całej Europy, jest przywrócić Polskę. Bez odbudowania tego królestwa, Europa zostanie bez granic ze strony Wschodu, a Austrya i Niemcy stać będą na przeciw *(face à face)* najpotężniejszego państwa na świecie.

Cesarz przewiduje, że tak Polska (?) jak Prusy będą w przyszłości sprzymierzeńcami Rosyi, lecz jeżeli Polska winna mu będzie swoje odtworzenie, epoka sprzymierzenia się jej z Rosyą będzie dosyć odległą, ażeby nowy porządek rzeczy mógł się ustalić, a jak Europa zostanie w sposób powyższy uorganizowana, nie będzie powodu do rywalizacyi między Francyą a Rosyą. Oba państwa będą miały też same interesa handlowe (?) i działać będą podług tychże samych zasad (?).

Przed oziębieniem się stosunków naszych z Prusami, pierwszą myślą Cesarza było zawrzeć przymierze trwałe z królem pruskim i włożyć na jego głowę koronę Polską.

JULIUSZ FALKOWSKI.

(*Ciąg dalszy nastąpi*).

[1]) Miał zapewne tę chwilę Napoleon na myśli, gdy mówił do doktora O. Meary: „Wieki prawdopodobnie upłyną, nim się zbiorą okoliczności podobne do tych, któreześrodkowały w mojej osobie taką mnogość sił potężnych.“

O. Meara Napoleon *dans l'exil — conversation du 9 Décembre* 1817 r.

cych wdzięki. Leciuchny, nadzwyczajnej długości powozik, błyszczący od srebra; murzyn jedzie na posrebrzanem siodle, w wysokich srebrem wyszywanych butach i jaskrawej kurtce o srebrnych wyłogach. Powóz otwarty, a damy siedzą piramidalnie, jedna za drugą, najmłodsza i najładniejsza tworzy szczyt piramidy. Wolanty jadą bardzo powoli, są to więc prawdziwe żywe obrazy, przesuwające przed okiem widza całą śmietankę najstrojniejszych kobiet. Większość ich ma prześliczne bujne czarne włosy, takiejże barwy oczy, myślące gładkie czoło, delikatnie zarysowane usta i cerę matowo-białą. Gdy klimat lub inne powody przyżółcą nieco płeć, damy używają kosmetyku cocarilla de Merida, który ma przywracać skórze białość. Rozlany w rysach twarzy wyraz spokoju odbiera im wprawdzie trochę życia, ale podnosi ogromnie piękność. Jedyną rzeczą, jaką pod względem artystycznym można zarzucić — Kreolkom, jest skłonność do tuszy, objawiająca się już u 30-letnich kobiet. Co do rozmowy, jest ona nudna i pusta. Ostatnie mody, stan powietrza, niedzielne przechadzki, czasem zaręczyny lub małżeństwo kogoś ze znajomych: oto przedmioty myśl ich zajmujące. Przypomnijmy jednak na usprawiedliwienie Kreolek, że wpływ klimatu Hawanny usposabia je do słodkiej bezczynności, bezmyślnych marzeń i do głębokiego uśpienia duszy.

Repertoar teatralny.

W niedzielę 4go *Odsiecz Wiednia*, obraz historyczny w 5 odsłonach W. Rapackiego, nagrodzony pierwszą nagrodą na konkursie ogłoszonym przez Ks. Zuzannę Czartoryską i p. St. Koźmiana. Po raz drugi.

— Wystawa nieustająca Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Sukiennicach otwarta codziennie od godz. 11ej do 4ej prócz poniedziałku. — Wstęp w niedzielę 15 w dnie powszednie 30 centów.

— Groby królewskie, Grób zasłużonych (w krypcie na Skałce), Grób Skargi (u św. Piotra), oraz Skarbce katedralny i kościoła N. P. Maryi, oglądać można w chwilach wolnych od nabożeństw za zgłoszeniem się do zakrystyi.

— Gabinet archeologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego *(Collegium majus)* zwidzać można codziennie 1 godz. 12ej do 1ej prócz niedziel, świąt i feryj uniwersyteckich bezpłatnie.

— Muzeum Techniczno-przemysłowe w gmachu Franciszkańskim otwarte codziennie od g. 10ej do 6ej. — Wstęp 20 cent od osoby. W niedziele od 10ej do 2ej bezpłatnie.

— D. 2go maja pochmurno, term. od 8·3 doszedł do 17·2 C. Barometr opadł; o godzinie 7ej rano d. 3go stan jego był 736·4 millim., term. 9·2 C. — Wiatr zachodni.

— W niedzielę 4go maja *Opieki św. Józefa, Św. Floryana*; w poniedziałek 5go: ŚŚ. Gotarda i Piusa V pap.

Wiadomości artystyczne, literackie i naukowe.

Dzieł poetycznych i dramatycznych Fryderyka Schillera, illustrowanych przez znakomitych artystów, wyszedł nakładem księgarni F. H. Rychtera we Lwowie zeszyt 13 i 14. Pierwszy obejmuje scenę 2 aktu II aż do sceny 2 aktu IV *Zbójców* z 6 illustracyami, zeszyt 14 zaś scenę 6 aktu V *Wallensteina*, oraz *Maryę Stuart* do sceny 1 aktu II z 6 illustracyami.

Finanzarchiv. Pod tym tytułem rozpoczął prof. Dr Jerzy Schanz wydawać w Sztutgardzie czasopismo poświęcone sprawom finansowym w najobszerniejszem tego słowa znaczeniu.

Unser Reichskanzler, znana książka Maurycego Buscha, ukazała się świeżo w przekładzie angielskim p. t. *Our Chancellor Sketched for a Historical Picture.*

Ostatni tom dzieła Oskara Medinga *Die Memoiren zur Zeitgeschichte* wyjdzie wkrótce w Lipsku p. t. *Im Exil*. Autor ma dostarczyć w tej ostatniej części wielu ważnych przyczynków do dyplomatycznej historyi lat od 1867—1870.

Opis ostatnich badań afrykańskiego podróżnika Dra Lenza, ozdobiony rysunkami i kartami, wyszedł p. t. *Timbuktu.*

Zjazd historyczno-literacki w Krakowie.

Trzeciego dnia zjazdu 30 go maja danem będzie w tutejszym teatrze uroczyste przedstawienie dla uczczenia pamięci Jana Kochanowskiego. Program jest następujący: 1) *Odprawa posłów greckich* Jana Kochanowskiego, odegrana przez tutejszych artystów. 2) Apoteoza Kochanowskiego i odsłonięcie popiersia Wieszcza. 3) *Fircyk w zalotach* komedya Zabłockiego, odegrana przez tutejszych artystów.

Sprawy sądowe.

Kradzież listów ze skrzynek pocztowych.

Skład trybunału: przewodniczący p. Ebner, assydenci pp. Łobaczewski i Bobczyński, protokolant p. Szaflarski.

Ława przysięgłych: pp. Dr Kramarzyński, Wejrosta, Herting, Sapalski, Szwarc, Feintuch, Kluger, Piątkowski, Maszczyński, Giebułtowski, Kocipiński, Wesołowski.

Zastępca prokuratora p. Fetter.

Obrońcy: pp. Wędrychowski i Rosenblatt senior.

W końcu stycznia zaalarmowaną została publiczność wiadomością, iż przytrzymano złodziei, wykradających listy ze skrzynek pocztowych. Jakoż już poprzednio dyrekcya poczty otrzymała liczne zażalenia z powodu utraty rozmaitych listów. Sprawcą kradzieży był praktykant introligatorski August Fischer, współwinnnym brat tegoż Rudolf, były subjekt handlowy, obecnie kelner. W mieszkaniu ich znaleziono mnóstwo listów, z markami częścią już oderwanemi, które sprawcy kradzieży przylepiali na pocztowe książeczki oszczędności. Listy noworoczne dowodziły, że Fischerowie najmniej od początku b. r. kradzieże listów systematycznie popełniali. Przy powtórnej rewizyi ich mieszkania znaleziono ukryte za obrazem listy, w których było kilkanaście weksli; weksle te częścią były zupełnie wypełnione, częścią nie, i mogłyby, puszczone w obieg, wyrządzić dotkliwą szkodę adresatom, dla których były przeznaczone, gdyby się w ręce sprytniejszych indywiduów dostały, lecz Fischerowie nie wiedzieli, co z takowymi zrobić, i ukryli je za obrazem, a tymczasem przyaresztowani zostali. Okoliczność ta, że papiery wartościowe w tak znacznej ilości przesyłane są w listach zwykłych, nie rekomendowanych, świadczy chlubnie o porządku i rzetelności poczty, która się cieszy takiem zaufaniem publiczności.

August Fischer przyznał się do winy i objaśnił sposób swej manipulacyi: w skrzynkach pocztowych wewnątrz znajduje się torba skórzana, z którą wrzucone w nią listy zabiera się do przesyłki. Ponieważ torba zwykle marszczy się w puszce, przeto listy rzadko wypełniają ją do dna, lecz przeciwnie pozostają u góry tuż przy otworze, tak, że przy większej liczbie listów prawie wyglądają z otworów. Fischer podnosił patykiem lub scyzorykiem klapki u otworu i z łatwością palcami wyciągał za koniuszki listy. Brat jego skorzystał z tej kradzieży jeszcze w ten sposób, że znalazłszy w liście bilet hr. Komorowskiej do p. Tebinki we Lwowie pisany, a polecający temuż wydać srebra stołowe oddawcy, udał się do Lwowa do adresata z tymże biletem i odebrał wspomnione srebra, wyłudziwszy jeszcze 10 złr. od p. Tebinki. Jednak udało się władzom jeszcze dość wcześnie przychwycić oszusta, któremu odebrano srebra z wyjątkiem 57 łutów, których ubytek tłómaczy Fischer kradzieżą na nim popełnioną przez żyda, który miał srebra od niego kupować. PP. przysięgli uznali jednomyślnie Augusta Fischera winnym zbrodni kradzieży, Rudolfa współwiny w tejże i zbrodni oszustwa, a trybunał skazał pierwszego na 7 miesięcy, drugiego na 5 lat więzienia.

Gospodarstwo handel i przemysł

Kasa Oszczędności w Krakowie.

Stan wkładek dnia 31 marca 1884 roku . . . . złr. 7,993,948 c. 11

Od 1 do 30go kwietnia 1884 roku złożono . . . . złr. 263,259 c. 43

Razem złr. 8,257,207 c. 54

Od 1 do 30go kwietnia 1884 roku zwrócono . . . . złr. 258,908 c. 32

Stan wkładek d. 30 kwietnia 1884 roku . . . . złr. 7,998,299 c. 22

Ciągnienia losów.

W ciągnieniu **losów kredytowych z r. 1858** odbytem w Wiedniu 1 maja wyszły następujące wygrane:

ser. 4145 Nr 48, 150 000 złr., ser. 3481 Nr 19, 30.000 złr., ser. 721 Nr 4 15,000 złr., ser. 721 Nr 62, ser. 3346 Nr 79 po 5000 złr., ser 782 Nr 38, ser. 3707 Nr 53 po 2000 złr., ser. 3346 Nr 86, ser. 3707 Nr 29 po 1500 złr., ser. 721 Nr 54 i Nr 59, ser. 3521 Nr 98, ser. 3707 Nr 7 po 1000 złr., ser. 721 Nra: 13, 41 65, 82, 83, 91, ser. 750, ser. 782 Nr 97, ser. 825 Nr 87, ser. 1043 Nr 73, 90, ser. 1163 Nr 77, ser. 1869 Nra: 1, 12, 47, 68, 93, 100, ser. 2372 Nr 54, ser. 2832 Nr 66, 99, ser. 2938 Nr 13, ser. 2986, ser. 3159 Nr 48, 53, ser. 3346 Nr 23, 87, ser. 3481 Nra: 5, 32, 43, 51, 84, ser. 3521 Nr 44, 51, ser. 3897 Nr 50, 99, ser. 3971 Nr 49, ser. 4145 Nr 17 po 400 złr. Na wszystkie inne Nra wymienionych 19 seryj padła najmniejsza wygrana po 200 złr.

Wypłata wygranych począwszy od 2 listopada b. r. Najbliższe ciągnienie 1 września b. r.

Dzienniki rosyjskie donoszą, że w sferach rządowych zaprojekowaną jest nowa ustawa, która zniesie istniejący dziś przepis, wzbraniający mieniać asygnacye państwowe na złotą i srebrną monetę według kursu. Dotychczas przy zmianie papierów na monetę brzęczącą uważanem było za występek wypłacać za nie mniej od ich wartości nominalnej. Teraz zaś wolno będzie i instytucyom kredytowym i osobom prywatnym wymagać za zmianę papierów na złoto lub srebro, właściwego *agio* według kursu. Tym sposobem — jak wyjaśniają dzienniki — rząd spodziewa się zwabić na targi swe wewnętrzne, to złoto, które obecnie, nie znajdując właściwego zbytu w kraju, wywożonem jest masami za granicę. W petersburskich sferach finansowych krąży przytem wiadomość, że ministerstwo skarbu, przygotowując zastósowanie powyższego nowego przepisu, zarządziło już odbicie złotej waluty na 3 miliony rubli.

Tarnów 29 kwiet. — Płacono za 100 kilog. pszenicy 10·35, żyta 8·—, jęczmień 7·60, owies 0—, groch —·—, bób —·, ziemniaki 2·80, rzepak —·—, siano 3·20, konicz 4·40, słoma 2·—, kilo masła 95·

Artykuły w dziale „Nadesłane" nie pochodzą od Redakcyi.

Ostatnie wiadomości.

Piszą nam z Wiednia dnia 2 b. m.:

(F) Stan rokowań między Anglią a Francyą w sprawie programu konferencyi jest pomyślny. Francya, której szczególne interesa w tej mierze przez wszystkie mocarstwa uznane zostały, umiarkuje zapewne swoje żądania i okaże się skłonniejszą do pewnych ustępstw, gdyż inaczej utraciłaby moralne poparcie ze strony mocarstw. — Niemcy, Austro-Węgry, Włochy i Rosya wyraziły gotowość swą do wzięcia udziału w konferencyi, pod warunkiem, jeśli wszystkie interesowane czynniki zgodzą się na konferencyę. Co się tyczy Porty, nie została ona formalnie zaproszoną, ale tylko zawiadomioną o projekcie konferencyi. Gdyby Anglia uznała za stosowne porozumieć się z Portą pod tym względem, w takim razie opóźniłoby to znacznie zebranie się konferencyi. Dotąd jednak nie przypuszczają tej ewentualności, a w ogóle stanowisko Porty w kwestyi konferencyi nie jest jasne. Ostatnie doniesienie moje, iż w sferach dyplomatycznych uważają za rzecz niemożebną, aby konferencya ograniczyła się tylko do modyfikacyi ustawy likwidacyjnej, muszę rozszerzyć o tyle, że obrady konferencyi przekroczą, jak powszechnie utrzymują, nawet ogólne kwestye finansowe i poruszą sytuacyę polityczną. Gabinet angielski bowiem naszkicował w memoryale swym, dołączonym do zaproszeń na konferencyę, obraz ogólnej sytuacyi finansowej w Egipcie i polityczne jej przyczyny. Z tego jednak, że konferencya poruszy w obradach sytuacyę polityczną Egiptu, nie można wnosić, aby powzięła jakąś uchwałę w tej mierze, gdyż wszelkie uchwały jej tyczyć się będą tylko ustawy likwidacyjnej. Aby jednak nie tracić zbyt wiele czasu na dyskusye polityczne, przez coby główny cel konferencyi doznał uszczerbku, zaproponował ks. Bismark czynnikom najwięcej interesowanym, aby przed zebraniem konferencyi porozumiały się co do kwestyj politycznych. Drobne państwa, które podpisały ustawę likwidacyjną, nie były nawet reprezentowane w komisyi likwidacyjnej, ale przystąpiły bezpośrednio do podpisania ustawy likwidacyjnej. Otóż w sferach dyplomatycznych utrzymują, że i obecnie tak samo się stanie.

Telegramy własne „Czasu."

Wiedeń 3 maja. Komisya w sprawie podatku gorzelnianego zakończyła wczoraj obrady i przystąpiła do uchwał Izby panów. Przy punkcie najwięcej spornym (opust dla gorzelni rolniczych) była równość głosów 10 przeciw 10, poczem przewodniczący Smarzewski rozstrzygnął na korzyść uchwały Izby panów. Przeciw tejże głosowali deputowani lewicy (z wyjątkiem Laxa i Makowitza) tudzież Polacy.

Ołomuniec 3 maja. Dep. Schönerer będzie miał mowę dnia 4 b. m. na słowiańskiem zgromadzeniu ludowem w Hulinie w sprawie kolei północnej.

Berlin 3 maja. We czwartek rozpocznie się dyskusya nad ustawą o socyalistach w parlamencie. Uważają tu za rzecz pewną, że prawie połowa członków centrum i 14 do 35 członków partyi niemiecko-wolnomyślnych głosować będzie za ustawą; a chociaż brakuje do większości przynajmniej 15 głosów, utrzymują, że ustawa ta przejdzie.

W parlamencie krążą pogłoski, że rząd zgodził się na postawienie trzech kandydatów w miejsce kard. Ledóchowskiego, a mianowicie: Likowskiego, regensa seminaryum poznańskiego, i sufraganów Cybichowskiego, tudzież Janiszewskiego. Być może, że poprzednie uregulowanie kwestyi arcybiskupstwa poznańskiego wpłynie na głosowanie centrum na korzyść ustawy o socyalistach.

Londyn 3 maja. Ogłoszona wczoraj księga niebieska wywołała tu niezwykłe oburzenie. Rząd wysłał widocznie Gordona dla własnego ratunku, a nie dla oswobodzenia załóg sudańskich, ponieważ każdy wniosek Gordona odrzucono. Jenerałowie angielscy oświadczyli przed dwoma miesiącami, że wycieczka z Suakimu do Berberu jest możebną, i że jest jedynie możliwem ocaleniem Chartumu; rząd nie zgodził się jednak na to. — Projekt Gordona w sprawie ściągnięcia wojsk tureckich został także odrzucony z powodów wyłącznie politycznych. Z depeszy Granvilla okazuje się, że rząd nie zamierza wysłać wojsk indyjskich do Sudanu z powodu szczególniejszego rodzaju walk w Sudanie. Ostatnia depesza oświadcza, że rząd nie chce posłać Gordonowi pomocy zbrojnej.

Petersburg 3go maja. Ogłoszone wczoraj *communiqué* rządowe wykazuje, że współpracownicy pewnego dziennika brali udział w propagandzie rewolucyjnej. Okazało się to przy wyśledzeniu pewnego tajnego stowarzyszenia, które istniało do r. 1882. Rząd nie może ścierpieć dalszej egzystencyi takich dzienników i zakazuje wydawanie przez Krajewskiego „Pamiętników ojczystych."

Telegramy biura koresp.

Wiedeń 3 maja. Komisya w sprawie podatku gorzelnianego przystąpiła do uchwał Izby panów.

Komisya kolejowa odroczyła obrady nad ustawą o kolejach lokalnych, ponieważ gmina wiedeńska i galicyjski Wydział Krajowy przygotywują odnośne petycye, a załatwiła przedłożenie w sprawie kolei Albrechta i wybrała Jaworskiego sprawozdawcą. Komisya przyjęła następnie wniosek Herbsta w sprawie przedłożenia o kolei północnej, aby wezwać rząd o przedłożenie komisyi opinii prawnej, jaką wydała komisya ministeryalna w roku 1881 w sprawie kolei północnej. Obrady rozpoczną się w poniedziałek.

Wiedeń 3 maja. Przy ostatniem ciągnieniu losów z roku 1860, przypadła główna wygrana w kwocie 300,000 na fundusz domów sierocych. Zarząd funduszów będzie mógł wskutek tego w obu cesarskich domach sierocych w Wiedniu i Judenau przyjąć przynajmniej o 50 sierot więcej.

Praga 3 maja. Wieczorny biuletyn wczorajszy brzmi jak następuje:

Cesarzowa Marya Anna, wdowa po śp. Cesarzu Ferdynandzie, przed południem widocznie traciła na siłach. Niepokojącym symptomem jest przy szybkiem oddechaniu lekka senność. Bicie serca dotąd zadawalniające. Po zdjęciu bandaży przekonano się, że rana jest zaropiona. Żołądek funkcyonuje zadawalniająco. Pomyślny przebieg choroby jest wątpliwy. Dziś rano w kościele katedralnym i wszystkich kościołach Pragi odbywało się nabożeństwo przed wystawionym Przenajświętszym Sakramentem za wyzdrowienie Cesarzowej. Podobne nabożeństwo odbyło się wczoraj po południu w kaplicy zamkowej.

Praga 3 maja. Podług dzisiejszego biuletynu spała Cesarzowa o wiele spokojniej. Oddech polepszył się, gorączka trochę ustąpiła. Przyjmowanie pokarmów i stan sił lepsze niż wczoraj. Dalszy przebieg choroby z powodu podeszłego wieku wątpliwy.

Kotar 2 maja. Szef sztabu jeneralnego Beck udał się wczoraj ze świtą w towarzystwie austryacko-węgierskiego ministra-rezydenta w Czarnogórze do Cetynii, a dziś po południu powrócił tu. Jutro uda się do Krywoszy.

Paryż 3 maja. Minister marynarki przedłoży wraz z chwilą rozpoczęcia się sesyi żądanie względem uchwalenia kredytu tonkińskiego w wysokości około 40 milionów franków.

Rewal 3 maja. Były gubernator Królestwa Polskiego Kotzebue umarł.

Madryt 3 maja. Drobne bandy powstańców nie przestają w Katalonii i Nawarze uszkadzać kolei i telegrafów. Linie telegraficzne w Barcelonie są znów przerwane. Rząd polecił ścisłe zastosowanie ustawy wojennej.

Kursa. — **Wiedeń** 3go maja. — 2 godz. 30 m. popoł. — Renta papier. 80·25. — 5% Renta papier. nieopodat. 96·—. — Renta srebr. 81·35. Renta złota 101·10. — 6% Renta złota węgierska 122·45 — 4% Renta złota węgierska 91·85. — Losy z r. 1860 137·—. — Akcye Banku Austr. Węg. 855·—. Akcye kredyto. 317·90 — Londyn 121·40 — Napoleony 9·64½. — Lombardy 144·90. Losy roku 1864 173·40 — Akcye kolei Karola Ludwika 286·50. — Akcye kolei Lwowsko-Czerniowieck 186·75 — Akcye kolei węg.-półn.-wsch 162·25 — Obligacye indemn. galicyjsk. 101·25 6% Listy zastaw. galic. Zakładu kredyt. Ziemsk. Losy prem. węgiersk. 117·90. — Akcye kolei Koszycko-Bogum. 149 —. — Akcye kolei półn.-zach. austr. 182·75 — 5% Listy zast. hipot. 101·70. — I. A. 97·75 — Akcye kolei Siedmiogro. 178·25.— Marki 59·45. — Ruble 122·75 — Dukaty 5·71. Srebro —·—. — Akcye Anglo-Bank —·—.

Usposobienie giełdy dobre.

Berlin — 3 maja. — Banknoty austryackie 168·30 — Krótki Wiedeń 168·15.— Krótka Warszawa 206·40. — Banknoty rosyj. 206·80. — 5% Listy zast. Polskie 63·50. — 4% Listy Likwida. Polskie 56·25.— Akcye Kolei Karola Ludwika 121·—. — Akcye austr. kredytowe 536·—.

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY I WYDAWCA
Antoni Klobukowski.

Kurs pieniędzy i papierów publ.

Kraków 3 maja

	płacą	żądają
Ruble papierowe rosyjskie za 100 rs	123 —	124 25
Rubel srebrny obrączkowy	1 60	1 70
Marki niemieckie za 100 marek	59 15	59 80
Dukat ważny	5 68	5 78
20-frankówka	9 60	9 68
Imperyał ważny	9 88	9 98
Srebro austryackie za 100 złr	100 —	100 —
Kupony srebrne płatne za 100 złr.	98 50	— —
Listy zastawn. i obligi		
5% pożyczka krajowa galicyjska	101 25	102 25
4½% Pożyczka krajowa galic. z roku 1883	90 25	91 25
5% Oblig. komunalne galic. banku kraj. I emisyi	96 75	97 75
Obligacye indemnizacyjne galicyjskie	99 85	101 —
4% listy zast Tow. kredyt. ziemsk.	92 —	94 —
4% " " " " II em.	86 —	87 —
5% listy zast. Tow. kredyt. ziemsk.	100 —	100 75
5% listy " banku hipot.	101 50	102 50
5% listy dłużne galic. zakł. włość.	— —	— —
5% listy zast. gal. zakł. kred. wło. za 100 złr.	— —	— —
5% listy zast. Banku hipot. gal. z prem. 10%	100 50	101 60
5% listy zast. " " zwrotne za 40 lat	98 —	99 25
5½ listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie, zwrot za 36 lat srebrem za 100 złr. w. a.	97 50	99 —
6% listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie zwrot za 36 lat, banknot. za 100 złr. w. a.	97 50	99 —
6% listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie, zwrot za 18 lat, banknot. za 100 złr. w. a.	97 —	97 50
7% listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie, zwrot za 20 lat, banknot. za 100 złr. w. a.	100 —	101 —
5% listy zastawne Król. Pol. z r. 1869 [„ 100 rubli]	98 — rub.	99 25 rub.
4% listy likwidacyjne Królestwa Pol. [„ 100 rubli]	86 75	88 —
Akcye kolejowe i bankowe.		
Akcye kolei Karola Ludwika . . . po złr. 210	283 —	289 —
" " Lwowsko-Czerniowieckiej „ 200	184 —	185 50
" banku hipot. we Lwowie „ 200	298 —	304 —
" banku gal. dla h. i prz. w Krak „ 200	— —	— —
Losy krajowe.		
Losy miasta Krakowa	17 50	18 50
Losy miasta Stanisławowa	21 25	23 —

(we Lwowie za 100 złr. w. a. — Oprócz bież. kuponu obliczającego się każdodz. w miarę terminu płatn.)

Wiedeń 2 maja

	płacą	żądają
Obligi długu państwa		
4⅖% Renta papierowa	80 40	80 55
4⅖% " srebrna	81 40	81 55
4% " złota	101 —	101 15
4⅖% Losy z roku 1854 po 250 złr	124	124 50
5% " " 1860 „ 500 „	136 75	137 25
5% " " 1860 „ 100 „	144 75	145 25
" " 1864 „ 100 „	173	173 50
" " 1864 „ 50 „	172 50	173 —
Losy Como-Renten	37	40 —
Obligi indemnizacyjne.		
Czeskie . . . 10% podat.	104 50	— —
Bukowińskie	100 —	101 —
Galicyjskie	100 60	101 30
Morawskie	105 50	106 50
Niższo-austryackie	104 50	106 —
Wyższo-austryackie	104 50	106 —
Szląskie	110 —	— —
Styryjskie	104 50	105 50
Siedmiogrodzkie 7%	100 25	101
Węgierskie	101 76	102 75
Węgier. z klauz. 1867	101 50	102 —
5% Oblig. poż. kolei węgierskiej	142 25	142 75
6% Renta węgierska złota	122 6	122 80
4½% " " " (za Ostbahn).	101 80	101 70
Akcye bankowe.		
Anglo-austryackiego Banku . 120 złr	117 4	117 80
Boden-Credit węgierskie . . 140 „	— —	— —
" " austryackie 80 „	240 —	241 —
Credit-Anstalt dla Han. i Prz. 160 „	319 75	320 —
" " węgierskie . 200 „	319 75	320 2
Depositen-Bank . . . . . 200 „	214 2	214 7
Escompt Gesell. niż. austr. . 500 „	810 —	815 —
Gal. Banku dla Hand. i Prz. 200 „	— —	— —
Austro-węg. Banku (Nat.-Ba.) 600 „	853 —	855 —
Unionbank . . . . 100 „	108 8	109 2
Verkehrsbank ogólny . . . 140 „	147 7	148 50
Wied. Bankverein . . . . 100 „	110 60	110 90
Akcye kolei.		
Albrechta . . . . . 200 złr. bez%	— —	— —
Alföld-Fiume . . . . 200 „ 5%	180 —	180 50

	płacą	żądają
Donau-Dampfsch.-Ges. 525 złr. 5%	577 —	579 —
Elżbiety . . . . . 210 „ „	234 50	235 —
Linz-Budweis . . . . 200 „ „	206 75	207 25
Salzburg-Tyrol . . . 200 „ „	197 —	197 50
Ferdynanda Nordbahn . 1050 „ „	2490	2500
Franciszka Józefa . . 200 „ „	208 50	209 50
Gal. Karola Ludwika . 210 „ „	286 75	287 25
Koszycko-Oderberg . . 200 „ „	149 25	149 50
Lwowsko-Czern. Jassy . 200 „ „	186 50	187 —
Nordwest austr. . . . 200 „ „	183 —	183 50
" " Lit. B. 200 „ „	193 —	193 50
Rudolfa . . . . . . 200 „ „	181 50	182 75
Siedmiogrodzka I . . 200 „ „	178 25	178 75
Staats-Eisenb. Gesell. . 200 „ „	315 75	316 —
Südbahn (Lombardy) . 200 „ „	144 60	144 90
Theisbahn (Cisańska) . 200 „ „	249 50	250 50
Węg. gal. Łupkowska . 200 „ „	173 —	174 —
" Nord-Ost . . . 200 „ „	162 50	163 25
" Westb. Stuhlw. . 200 „ „	174 50	175 —
Listy zastawne.		
6% Agr. Zakł. Kr. dla Gal. i Buk. 15 lat	— —	— —
5% Boden Credit allg. złotem płatne	123 —	123 50
5% " " " papier 33 lat	104 50	— —
6% Tow. kred. krakowskiego 18 lat	98 —	99 —
7% Listy dłużne " " 20 lat	100 —	100 50
6% Towarzystwa kredyt. " 36 lat	97 75	98 —
6½% " " złote 36 lat	— —	— —
4% Gal. Tow. Kred. ziemsk.	92 50	93 50
5% Gal. Tow. Kred. ziemsk.	100 —	100 70
6% " " " nowe 37 lat	100 —	100 70
5% " Bank Hipot. lwow.	101 50	101 80
6% " " Włość.	— —	— —
5% Bank austr. węg. (National.) wal. a.	101 75	102
5% Szlasko aust. Bod.-Kredit-Anstalt	101 65	102 25
5½% Węg. ogól. Bod.-Kredit 34 lat	— —	— —
5½% " Boden Kredit-Institut	101 75	102 50
Priorytety kolei.		
Albrechta . . . . . . 300 złr. 5%	100 —	100 50
Alföld-Fiume . . . . 200 „ „	100 3	100 60
" " Em. 1874 . 200 „ „	99 50	— —
Donau-Dampfsch. 100 i 200 „ 6%	109 70	110 —
Elżbiety . . . . . . 100 „ 4½%	— —	— —
Em. 1862 . . 300 „ „	— —	— —

	płacą	żądają
Elżbiety Linz-Budweis . 200 złr. 5%	— —	— —
" Em. 1870 . . 200 „ „	— —	— —
" " 1873 . . 200 „ „	— —	— —
" Salzb.-Tyr. 1870 200 „ „	— —	— —
Eperies. Karn. węg. część 300 „ „	— —	— —
Ferdyn.-Nordb. m. kon. . . 4½%	107 50	108 —
" " wal. austr. . .	101 —	102 —
" Mor.-Szląs. linia 1871/72 5%	108 —	109 50
" poż. 14 milion. 1882	105 —	106 —
" poż. 1872 r. . 100 złr. 5%	104 75	105 25
Franc. Józefa Em. 1867 . 200 „ „	— —	— —
" " Em. 1878 . 200 „ „	— —	— —
Gal.-Karol.-Lud. I Em. . 300 „ „	100 50	100 75
" II 1871 300 „ „	— —	— —
" III 1873 300 „ „	— —	— —
Koszycko-Oderb. . . . 200 „ „	100 20	100 60
Lwow.-Czer. I Em. 1866 300 „ 4½%	97 —	97 50
" II „ 1867 300 „ 4%	101 —	101 50
" III „ 1868 300 „ „	99 30	99 70
" IV „ 1872 300 „ „	99 —	99 50
Nordwestb. austr. . . . 200 „ „	104 —	104 40
" Lit. B. . 200 „ „	103 70	104 10
" Em. 1874 200 „ „	— —	— —
Rudolfa . . . . . . 300 „ „	— —	— —
" Em 1869 . . . 300 „ „	— —	— —
" Em. 1872 . . . 300 „ „	— —	— —
" Salzkam. gut. zł. 300 „ „	123 —	123 50
Siedmiogrodzkiej I . . . 200 „ „	97 60	97 90
Staatseisenbahn . . . . 500 fr. 3%	185 75	186 25
Süddahn (Lombardy) . . 500 fr. 3%	143 —	143 50
" . . 200 złr. 5%	123 —	123 50
Theissb.-Gesell. . . . . „ „	102 70	103 2
Węg. gal. Łupkow. . . 200 „ „	98 —	98 50
" " II Em. 200 „ „	98 —	98 50
" Nordost . . . . 300 „ „	97 —	97 40
" " złotem . . 200 „ „	120 75	— —
" Westbahn . . . . 200 „ „	100 25	—
" " Em. 1874 200 „ „	100 —	100 50
Losy.		
5% Donau Regul. . . . . złr. 100	115 —	115 50
Premiowe Wiedeńskie . . „ 100	127 90	128 20
" Węgierskie . . „ 100	117 75	118 25
3% " Tureckie . . . fr. 400	22	22 30
Kredytowe . . . . . . złr. 100	177 50	178 —

		płacą	żądają
Clary . . . . złr.	42	40 75	— —
4% Donau-Dampfsch. . . „	105	115 —	116 —
Insbruska. . . . . . „	20	— —	20 —
Keglewicha . . . . . „	10½	— —	— —
Krakowskie . . . . . „	10	17 50	18 —
Ofner (miasta Budy) . . „	40	42 —	43 —
Palfy . . . . „	42	87 90	88 20
Rudolfa . . . . . . „	10½	19 50	20 —
Salma . . . . „	42	53 —	54 —
Salzburgskie. . . . . „	20	21 60	22 10
St. Genois . . . . . „	42	47 25	48 —
Stanisławowskie . . . . „	20	22 —	— —
4½% Tryesteńskie . . . „	105	126 50	127 50
4% " . . . . „	50	65 —	67 —
Waldsteina . . . . . „	21	29 —	29 50
Windischgrätza. . . . „	21	37 80	38 30
Waluty.			
Dukaty ważne		5 71	5 73
20 frankówki		9 64	9 65
Imperyały rosyjskie		9 93	9 95
Funty szterl. angielskie		12 12	12 16
Liry tureckie złote		10 96	10 98
Marki niemieckie za 100 marek		59 40	59 50
Rubel papierowy za 100		123 75	124 —

Lwów 2 maja.

	płacą	żądają
Akcye Banku hip. gal. 200 złr.	298 —	303 —
5% Listy zast. Tow. kred. ziem.	100 —	101 —
4% " " " " " 37-letnie	92 50	94 —
5% " " " " 37-letnie	100 —	101 —
6% " " Banku hip. gal.	101 55	102 55
6% " " " włośc. galic.	— —	— —
5% Obligi indemn. gal. 5% podat.	100 —	101 —
6% " pożyczki krajowej	101 50	102 50

Warszawa 2 maja.

	rub. | kop	rub. | kop
5% Listy zastawne nowe 1869 r.	— —	99 20
kupon	— —	— —
4% Listy likwidacyjne	— —	87 35
kupon	— —	166

Nabożeństwo Majowe

O. Karola Antoniewicza

wydane po raz pierwszy z rękopisu, w cenie 50 cnt. za egzemplarz pięknie oprawny — tudzież **książkę do Nabożeństwa** tegoż Autora, wydanie drugie, egzemplarz oprawny w aksamit ze złoconemi brzegami za 2 złr. w. a., nabyć można u wydawcy X. J. *Polkowskiego* w Krakowie. (1194- -10)

Na Maj: 31 Rozmyślań o tajemnicach Różańca N. M. P.

z przykładami i obrazkami, mogące służyć jako czytania pobożne dla wszystkich stanów w różnych czasach (w drugiem wydaniu) przez Księdza **Krukowskiego**, proboszcza k. św. Floryana w Krakowie. — **Nowe Nauki Majowe** wyd. 1882, o cnotach M. P. na tle kwiatów majowych, o Jej radościach i smutkach, tegoż autora. Cena 1 złr. — Wreszcie **Kazania na uroczystości N. M. P. wraz z Naukami Majowemi**, 1878, cena 3 złr. — Są do nabycia w księgarniach i u autora. (1252 2-3)

CHOROBY
PŁCIOWE I SKÓRNE
leczy pod dyskrecyą

Dr. ANTONI BERGER

specyalista chorób weneryczn. i skórnych, **także listownie.**

Jego poradnik w tychże słabościach (wydanie III.) kosztuje 1 złr., za zaliczką pocztową złr. 1 cnt. 20. (575-12-)

Lwów, ul. Karola Ludwika L. 7.

Ordynuje od godz. 3—5 popołud.

Leki wysyła w sposób dyskretny.

C. H. Mascha w Pradze, Filia w Dreznie,

Fabryka płyt mozaikowych marmurowych istniejąca od lat 20tu poleca:

swe wyroby a mianowicie **płyty mozaikowe na posadzki** najtrwalsze i najpiękniejszych deseni,

1 □ metr począwszy od złr. 5 ct. 25 loco Kraków.

Pierwsze pałace i budynki monumentalne w całej Austryi wykładane są temi płytami. — Świadectwa i wykazy w każdej chwili są do dyspozycyi.

Generalną agencyą na Galicyą, Bukowinę, i Król. Polskie ma

Agencya i skład wszelkich artykułów budowlanych

w Krakowie ul. Krowoderska Nr. 65.

Agencya przyjmuje układanie i posiada zawsze na składzie wyżej 200 □ m.

Agencya poleca również wszelkie wyroby betonowe jak i możliwe artykuły budowlane. (951-5-16)

Zlecenia na giełdę WIEDEŃSKĄ

przyjmuje pod przystępnemi warunkami

Kantor pod firmą Józef Rapoport

w Krakowie, Rynek 43, linia A—B.

Codziennie nadchodzą 3 razy kursa telegraficzne najważniejszych papierów spekulacyjnych, dla użytku szanownych klientów. (981 34-50,

---

Stephanie-Ess-Bouquet

najświeższe i najlepsze perfumy!

w oryginal. flaszeczce **1** złr., 6 flasz. **5** złr. w. a. (1166-3-100)

GUSTAW GUNESCH,

drogista,

w Wiedniu, I., Universitäts-Strasse Nr. 4.

Odprzedający otrzymają znacz. zniżkę.

---

100 złr. w. a.

zapłacę temu, kto po kilkodniowem używaniu mojego uznanego **środka na odgniotki „Keralyn" aptekarza Schneida** niewygubi odgniotków zupełnie **bez bólu, bez pieczenia i krajania.** (219-10-15)

Tylko prawdziwy z St. Georgs-Apotheke Maksa Schneida w Wiedniu V. Wimmergasse 38 (gdzie wszelkie pisemne zamówienia adresować należy) w **Krakowie u apt. E. Stockmara.** Cena 1/1 1 złr., 1/2 60 c., pocztą 10 c. więcej. Należy żądać tylko **„Keralyn" aptekarza Schneida** i wystrzegać się przed naśladowaniami i podobnemi środkami.

Dra HARTMANNA

„AUXILIUM"

najlepszy uznany środek leczniczy **bez wstrzykiwania przeciw śluzotokowi u mężczyzn** i Dra Hartmanna Auxilium dla kobiet **przeciw upławom** (czy świeżo powstałym, czy zastarzałym) jest do nabycia wraz z pouczającą broszurą i biletem upoważniającym do jednej konsultacyi w zakładzie Dra Hartmanna, we wszystkich aptekach po cenie 2 złr. 80 c. i **w głównym składzie W. Twerdy apt., I. Kohlmarkt 11 w Wiedniu.**

Tylko w znak ochronny i bilet zaopatrzone Auxilium jest skuteczne i prawdziwe. Pan **Dr. Hartmann** od wielu lat słynnie znany specyalista, wedle dyplomu z r. 1870 mianowany członkiem wiedeń. lekar. wydziału, ordynuje od godz. 9—2 i od 4—6 w swoim zakładzie, gdzie wylecza **kiłę, wyrzuty, choroby skórne i tajne, choroby kobiece i osłabienie męzkie** wedle nader uznanej metody, bez następn. cierpień i przerwie zawodu. O lekarstwa stara się w sposób dyskretny. Honoraryum skromne. Leczy także listownie **w Wiedniu, Stadt, Seilergasse 11.** (1070-50-)

Skład w KRAKOWIE u W. Redyka apt.

ZARZĄD
Cegielni parowej w Łagiewnikach

zawiadamia PP. Gospodarzy wiejskich, iż dostarcza

gipsu mełtego surowego
do nawożenia pól,

100 klg. netto w cegielni Łagiewnickiej po **72** ct.
100 „ „ na dworcu kolei w Krakowie „ **80** „

Zamówienia przyjmuje **kancelarya młynów parowych Maurycego Barucha w Podgórzu.** (1171-6-6)

Prawdziwe wyroby paryskie

najlepsze **kauczukowe i gumowe,** stosownie do dobroci, po złr. 1, 2, 3, 4, 5 złr., rozsyła **PUNKTUALNIE** za zaliczką lub za gotówkę (88-41-)

Pierre Mounier, skład paryskich towarów gumowych w Wiedniu, Kärntnerstrasse 14 w Bazarze i Freiung 2 w Bazarze.

Granulit (rodzaj granitu),

nadaje się szczególnie do stopni schodowych, do filarów ciosowych, cokołów, bruków itp. robót kamieniarskich, jako materyał daleko piękniejszy, mocniejszy i trwalszy aniżeli piaskowiec lub wapień, znacznie zaś tańszy od granitu.

Zwraca się przeto uwagę Szan. budujących i budowniczych na ten materyał z nadmienieniem, że w każdej ilości i w każdym wymiarze po cenach bardzo przystępnych, zamówienia tak na materyał surowy jakoteż na gotową robotę przyjmuje podpisane przedsiębiorstwo, jak również zastępca nasz Pan **Adolf Scherer w Krakowie, ul. Szpitalna Nr. 6,** który także udziela informacyi i ma na składzie wzory tegoż kamienia. (1176-3-3)

Przedsiębiorstwo kamieniołomów w Kozach, poczta Biała.

Unikac fałszerstw wymagać podpis . **E. GRILLON.**

Wszelki produkt z powierzchowności podobny do naszego jest naśladownictwem cech zewnętrznych, a nie posiada skuteczności prawdziwego

TAMAR INDIEN GRILLON

ODŚWIEŻAJĄCY, W KSZTAŁCIE PASTYLEK ROZWALNIAJĄCYCH PRZECIW ZATWARDZENIOM, HEMOROIDOM, UDERZENIOM DO GŁOWY, ŻÓŁCI, BRAKU APETYTU, NIESTRAWNOŚCI, GASTRYCZNYM CIERPIENIOM ŻOŁĄDKA I KISZEK.

Najprzyjemniejszy środek dla dzieci. — Nieodzowny środek podczas i po połogach, rownież dla starćow, ponieważ nie zawiera zadnych substancyi gwałtownie działających jak: aloës, podofilina itd. nadaje się wybornie dla codziennego użycia.

W PARYŻU u P. GRILLON, apt. — We wszystkich aptekach

W Krakowie w aptekach pp. Trauczyńskiego, Redyka i Wiszniewskiego. [397-17-]

Według ryciny jest jeszcze do sprzedania:

8766 sztuk prawdziwych zegarków remontoarowych Washington po 9 złr. 78 ct. i 3967 sztuk prawdziwych szwajcarskich zegarków po 4 złr. 85 ct.

Wielkość dla mężczyzn i kobiet.

Zegarki to są dokładnie na sekundę regulowane. Cyferblaty **świecą** w nocy, że każdej chwili bez świecy można widzieć, która jest godzina.

Remontoar damski z 14 karatowego złota, urzędownie wypróbowanego dawniej 75 złr. **teraz kosztuje tylko 28 złr.;** wielki **remontoar męzki** dawniej 90 złr., **teraz tylko 35 złr.;** z 13 łutowego srebra urzędownie wypróbowanego złotem nałożonego, bardzo piękny zegarek **damski**, dawniej 30 złr teraz tylko **14 złr.; męzki** dawniej 25 złr., teraz tylko **12 złr. 50 ct.;** prawdziwe **srebrne genewskie zegarki** w pozłacanej kopercie, dawniej 15 złr., teraz tylko **8 złr. 50 ct.;** prawdziwe **Washington remontoary patentowe** dawniej 36 złr., teraz tylko **9 złr. 78 ct.; genewskie zegarki kotwicowe** o 17 kamieniach w kopercie z prawdziwego niklu srebrnego lub z podwójnego złota, z wnętrzem z patentow. niklu, regulowane dokładnie idące, dawniej 22 złr. teraz tylko **8 złr. 75**; bardzo dobry **zegarek szwajcarski** pięknie wykonany, z kotwicowym chodem dawniej 15 złr., teraz tylko **4 złr. 85 ct.**

Oprócz tego otrzymuje każdy zamawiający

całkiem zadarmo jako podarunek

z naszego składu 1 parę kolczyków damskich z 14 karatowego złota, wypróbowanego przez c. k. główny urząd probierczy z prawdziwemi koralami, perłami lub rozetami, następnie 1 krzyżyk z łańcuszkiem na szyję, 1 broszę ślicznie rytowaną, 1 medalion z piękną kameą, 1 pierścionek z prawdziwym simili brylantem, 2 garnitury guzików do koszul i mankietów z niklu srebrnego ślicznie rytowane, 1 łańcuszek do zegarka z najlepszego podwójnego złota z medalionem i 12 paryskiemi fotografiami lub talarem Jerzego, 1 cygarniczkę piankową z bursztynem pięknie rytą lub z rzeźbą z pudełkiem, 2 albumy na 50 sztuk fotografij, drugie na 234 sztuk różnych zbytkownych przedmiotów.

Album **fotograficzne** 4to najlepszy gatunek, z prawdziwą genewską grajką, 2 kawałki sprzedaż 7 złr. 50 ct., jako dodatek do powyższych zegarków, **tylko 6 złr. więcej.**

Za każdy zegarek **poręcza się 5 lat,** nieodpowiedni towar przyjmuje się napowrót lub będzie wymienionym, dlatego każde zamówienie jest bez ryzyka.

Rozsyłka każdego dnia z wyjątkiem uroczystych świąt, Wielkiej Nocy, Zielonych świątek i Bożego Narodzenia. (640-6-12)

Adres: Uhren-Allianz aus Genf,

w Wiedniu, I., Adlergasse Nr. 1.

Uwaga. Podziękowania każdej chwili przyjmuje się, lecz ich więcej się nie ogłasza.

Osłabienie męzkie, choroby nerwów, tajne grzechy młodzieńcze i wyuzdania.

Dra Wruna

proszek peruwiański

(*wyrabiany z ziół peruwiańskich*).

Proszek peruwiański jest **jedynie i wyłącznie** na to odpowiedni, aby zapobiedz każdemu **osłabieniu częśoi rodnych i płciowych** i tym sposobem usunąć u mężczyzny **osłabienie męzkie (impotencyą),** a u kobiet **niepłodność.** Również jest nieocenionym środkiem leczniczym we wszystkich zboczeniach ustroju nerwowego, w **osłabieniach** spowodowanych wskutek **straty soków i krwi,** a szczególniej w **osłabieniach męzkich** wskutek **wyuzdań, samogwałtu i nocnych pollucyj** (jako jedynych **skutków osłabienia**); również we wszystkich **chorobach nerwowych** jak: osłabieniu zmysłów, utracie siły ciała, bolach w krzyżach, piersi i głowy, migrenie, osłabieniu, melancholii, uporczywem zatkaniu, nerwowem drżeniu rąk i nóg, niedokrewności itd. (99-31-40)

Żaden środek znany w medycynie nie wylecza tak pewnie i zupełnie w powyższych chorobach, jak Dra Wruna proszek peruwiański; nieszkodliwość poręczona.

Cena pudełka z dokładnym opisem **1 złr. 80 cent.**

Składy w **Krakowie** utrzymuje **W. Redyk,** apt. we Lwowie S. Rucker, w Czerniowcach J. Golichowski. — Główny ajent: Al. Grischner, dyplom. aptekarz w Wiedniu, Kaiser Josefstrasse 14.

Ogrodnik żonaty — poszukuje posady zaraz lub później w Galicyi lub zagranicą. Może się wykazać chlubnemi świadectwami. Bliższa wiadomość przy ulicy Floryańskiej Nr. 7, w podwórcu. (1238-3-3) **Fr. Lorenz.**

Łubin żółty. Nasienie świeże a pewne, **jeden** korzec czyli **100** kilo wraz z workiem po 7 złr. w. a. Zamówienia uskutecznia **J. Bulsiewicz,** skład nasion w **Bochni.** (968 12-16)

KOKS

najlepszy, z węgli gazowych, sprzedaje

II. kl. po 30 ct.
I. kl. po 50 ct.

za 50 klg. **wraz z odstawą** do kolei lub do Wisły w Krakowie.

(1048-8-10) **Zakład gazowy w Krakowie.**

Wiedeń. — „Hotel Métropole".

Ringstrasse, Franz Josefs Quai.

Wielki hotel pierwszorzędny.

300 pokoi i salonów (od 1 złr. wzwyż) **winda osobowa,** czytelnia z gazetami wszelkich krajów. **Wspaniały oszklony dziedziniec.** Kąpiele Dunajowe i bióro telegrafowe w hotelu. Stacya tramwaju przed hotelem. Omnibus hotelowy przy dworcach kolei. **Dłuższy pobyt po zniżonych cenach.**

(646-20-40) **L. Speiser,** dyrektor.

Zakład wodoleczniczy Kreuzen

pod Grein nad Dunajem (w Górnej Austryi).

Kuracye także kąpiele) elektryczne i dyetetyczne, szwedzka gimnastyka lecznicza, gniecenie ciała. Odległość koleją Zachodnią Elżbiety: stacya Amstetten z Wiednia w 5 godzinach, parowcem: stacya Grein z Lincu 3 godziny. **Pora od 15 kwietnia do końca października. Na wiosnę i jesień tańsze ceny.** Stacya pocztowa i telegrafowa, budynek zakładowy i wille tuż w pobliżu lasów świerkowych; śliczne położenie, wielkie kąpiele do pływania na świeżem powietrzu. **Pensyonat tani.** Wyjaśnień i prospekt. udziela zarząd kąpiel. i

Dr. med. Otto Fleischanderl, (1143-4-15)

właściciel i kierujący lekarz kąpielowy w Kreuzen, w zimie w Wiedniu, I. Plankengasse 7.

Worki

używane, w znacznej ilości na cukier surowy, zboże, cement, guano i t. p., począwszy od 16½ fen. wzwyż, poleca **Herm. Gust. Schwabe w Hamburgu.** Kupuje zawsze stare worki w partyach. Poszukuje ajentów dla sprzedaży. (897-6-)

Fabryka haftów materyj kościel. i przyborów kościelnych

JANA MÜLLERA (1020-6-26)

Hafciarnia artystyczna i tkactwo. **w Wiedniu,** I., Spiegelgasse 10. Towary pasamoniczne i metalowe.

FRANZ JOSEF BITTERQUELLE

„działa już w małej dawce na pewne rozwalniająco".
Profesor BIESIADECKI we Lwowie.

„niesprawia żadnych dolegliwości".
Profesor v. BAMBERGER w Wiedniu.

„Jest skuteczniejsza niż wszelkie inne wody gorzkie".
Profesor LEIDESDORF w Wiedniu.

Należy żądać zawsze wyraźnie: FRANZ JOSEF-BITTERQUELLE.

Składy wszędzie. (730-7-10) **Dyrekcya rozsyłkowa w Budapeszcie.**

Bankierowie, kapitaliści i posiadacze papierów wartośc.,

którzy chcą pewnemi operacyami giełdowemi swój

majątek podwoić,

mają się wprost listownie lub ustnie zgłosić do firmy

B. GERSTL's SOHN, IX., Alserstrasse 44, w Wiedniu,

którzy przez swoje komunikacye w kołach finansowych może ich **zawsze i jaknajszybciej** poinformować:

1) **o wszelkich syndykatach** tworzących się na giełdzie wiedeńskiej;
2) **o wszelkich większych przez matadorów** przedsięwziętych operacyach;
2) **o wszelkich ruchach na zwyżkę:** skoro te są w planie, mianowicie **tuż przed ich wykonaniem.**

Godziny przyjęcia od 2—4. Na **listy** odpowiada odwrotnie.

Remuneracya tylko w stósunku **realizowanego zapewnionego zysku.**

Uwaga. B. Gerstl's Sohn ani nie przyjmuje pieniędzy w depozyt, ani też niemoże się osobiście zajmować wykonaniem zamówień giełdowych, gdyż znaczna korespondencya zajmuje mu cały czas. (915-14-15)

Wiedeńska centralna targowica bydła St. Marx.

Wiedeńska kasa targowicy bydła i mięsa St. Marx uskutecznia **komisową sprzedaż** nadchodzących na wiedeńską targowicę bydła towarów targowych przez zaprzysiężonych ajentów targowych, których wypróbowana czynność przypada na korzyść naszych komitentów.

Targi odbywają się na **bydło rogate w poniedziałek,** na **świnie we wtorek,** na **owce** i **młodziznę** we **czwartek.**

Wysyłki żywego bydła należy tak uskutecznić, ażeby nadeszły 2 dni, najpóźniej 1 dzień przed dotyczącym dniem targowym — fracht, koszta żywienia, targowe i ajentów idą na rachunek odsyłającego po **cenach oryginalnych.**

Przesyłki adresować należy: **An die Wiener Vieh- u. Fleischmarkt-Cassa St. Marx.** Jako należytość od sprzedaży policza ona aż do odwołania za bydło **rogate** 3/10 %, za **inne towary targowe** 6/10 % od kwoty sprzedaży. (1261-3-3)

Wszelkie zlecenia wykonane będą na **najrzetelniejszej** podstawie, a wszelkie objaśnienia będą najchętniej udzielone.

Wiener Vieh- und Fleischmarkt-Cassa
St. Marx, Wien.

Med., Chirur. itd. itd.

Dr. Franciszek Cholewicz

mieszka obecnie przy ul. Floryańskiej pod Nr. 17, II. piętro, gdzie kapelusznik Gella. (1255-2 5)

Przyjmuje od godz. 3—4 popołud.

DO HANDLU

J. BIERNACKIEGO

w BOCHNI, naprzeciw kościoła,

nadeszły świeże

wody mineralne.

Zamówienia wysyła natychmiast. — Ceny bardzo umiarkowane. (1258-2-3)

Trawa miodowa

(*Holcus lanatus*)

nasienie świeże i pewne na grunta suche lub mokre zupełnie liche, na pastwiska wyborna roślina raz zasiana trwa kilka lat. **Jeden korzec wraz** z workiem kosztuje **4 złr. 50 ct.,** przy zakupnie naraz **10 korcy,** dodaje się korzec bezpłatnie. Zamówienia uskutecznia **J. Bulsiewicz,** skład nasion w **Bochni.** [1203-25-32]

Rymanów.

Zakład kąpielowy otwarty zostanie z dniem 1 czerwca b. r. Komunikacya będzie ułatwiona przez kolej Transwersalną, stacya Rymanów.

Sól i wodę mineralną rozsyła na żądanie. (1099-8-10)

Zarząd.

WANNY KĄPIELOWE

do ogrzewania, stołki kąpielowe, przyrządy natryskowe, klozety, lodownie, maszynki do kawy wyrabia i rozsyła znana firma **L. Weyl,** właśc. c. k. przywil. w **Wiedniu,** Kärntnerring 17.

Illustrowane cenniki darmo i opłatnie. — Ceny fabryczne. [1260-20-25]

PRAWDZIWE

PIGUŁKI MORISONA

Pa Arthaud Moulin.

Najlepsze ze środków czyszczących i przeczyszczających krew we wszelkich słabościach złego przymiotu, nadto w zołzach, liszajach, wyrzutach skórnych i zepsuciu krwi.

Skład główny w PARYŻU u p. Arthaud Moulin aptekarza, 30, ulica Louis le Grand, — w KRAKOWIE w aptece p. Trauczyńskiego i w aptece p. Wiszniewskiego. (79-63-)

---

500 złr.

zapłacę temu, który po użytku **Röslera wody do ust i zębów flasz. po 35 c.** kiedykolwiek bólu zębów dostanie, lub komu z ust cuchnąć będzie. — **R. Tüchler, aptekarz** (W. Rösler's Neffe Nachf.) w **Wiedniu, Regierungsgasse 4.** (415-13-)

Tylko **prawdziwa** w Krakowie u E. Stockmara, aptek.; w Tarnowie u M. Esriela i A. Bergera; w Jaśle u Romualda Palcha, aptek.

PRZECIW WYŁYSIENIU

siwiźnie włosów i tworzeniu łupieżu

uznany jest wedle codziennie adchodzących świadectw i podziękowań jedynie i wyłącznie

olejek taninowy

Dr. Morasa.

Szanowny Panie Aptekarzu!

Proszę o nadesłanie jeszcze jednej wielkiej flaszki olejku taninowego Dr. Morasa. Skutek tego środka jest bardzo dobrym, wypadanie włosów zupełnie ustało a bujny porost jest już widocznym.

Wiedeń, 5 stycznia 1880 r.

Wilhelm Wagner.

Wielmożny Pan Józef Fürst aptekarz w Pradze.

Rozmaite środki lecznicze nie były w stanie pomódz mi przeciw wypadaniu włosów, aż wreszcie za poradą mojego lekarza chwyciłem się olejku taninowego Dra Morasa, który w krótkim czasie usunął ten niemiły stan. Ponieważ zasługuje na to, przeto udzielam mu niniejszem publicznie pochwałę, a jego wynalazcy najczulsze podziękowanie.

Praga, 10 lutego 1877 r. **Kinsky.**

Wielmożny Pan Józef Fürst, aptekarz w Pradze.

Cieszę się bardzo, iż mogę Panu donieść, że olejek taninowy Dr. Morasa wstrzymał mi wypadanie włosów, które już trwało przeszło 2 lata. Spodziewam się, że zapomocą tego środka odzyskam znów moje dawniej tak piękne włosy.

Marienbad, 18 sierpnia 1879 r.

Maria Zarembina.

Wielmożny Panie!

Również i ja udzielam olejkowi tanninowemu Dra Morasa należną pochwałę, gdyż nietylko wstrzymał u mnie wypadanie włosów i tworzenie się łupieżu, lecz także sprawił świeży mocny porost włosów.

Wiedeń. **Andrassy.**

Do nabycia we flaszkach po 2 złr. i 1 złr. w **Krakowie** u W. Redyka apt.; we **Lwowie** u p. Zygmunta Ruckera, apteka „pod srebrn. orłem"; w **Czerniowcach** u p. J. Golichowskiego apt. „pod Opatrznością". (100-53-)

Zakład leczenia wodą Priessnitzthal w Mödling,

30 mitnut od **Wiednia** odległy, w ślicznem położeniu i okolicy lesistej. **Doskonały pensyonat — przystępne ceny.** (1021-9-30)

Wyjaśnień udziela naczelny lekarz

Dr. Józef Weiss,

członek wiedeńskiego wydziału lekarskiego i redaktor „Zeitschrift für Therapie".

Mężczyzna

40 lat liczący, władający polskim i niemieckim językiem, mogący się wykazać chlubnemi świadectwami i rekomendacyami, poszukuje miejsca jako kamerdyner lub lokaj od 1go maja b. r. — Bliższa wiadomość w magazynie sukien p. **A. Zarzyckiego** w Krakowie, Rynek główny Nr. 20. (1237-3-3)

SYRUP
sosnowo-balsamiczno-ziołowy
Aleks. Mańkowskiego

przez panów lekarzy wypróbowany środek we wszelkich uporczywych katarach, długotrwałych kaszlach i chrypkach przy zapaleniu kanału oddechowego (Bronchitis) w rozedmie płucowej i w kokluszu. Skuteczność potwierdzają liczne świadectwa i podziękowania, które do każdej flaszki są dołączone.

Główne składy utrzymują pp. aptekarze: w **Krakowie W. Redyk, pod Barankiem**; we Lwowie K. Mikolasch; w Czerniowcach W. Beldowicz; w Warszawie H. Kucharzewski; w Wilnie P. Grużewski; w Wiedniu J. Weiss, Tuchlauben 27; w Bernie Fr. Eder; oraz do nabycia w Galicyi prawie w każdej aptece na prowincyi. (1173-2-)

Holenderska karma dla cieląt.

Znakomity i niezbędny środek w chodowli bydła, uznany przez wszystkie powagi weterynarskie, odznaczony wieloma medalami na różnych wystawach zagranicznych, a mianowicie w krajach, w których chów bydła rasowego wysoko rozwinięty, jak w Holandyj, Szwajcaryj, Anglii i wielu innych, — **wzmacnia budowę całego organizmu, nadaje silny rozrost i oddziaływa w wysokim stopniu na zwiększenie i poprawność rasy,** dlatego też środek ten zjednał już sobie stósunkowo w krótkim czasie, jaknajszersze rozpowszechnienie.

W interesie przeto PP. chodowców i właścicieli dóbr ziemskich, wprowadziliśmy i u nas w kraju znakomity ten środek, a sprzedajemy takowy w dużych etykietowanych kartonach. Karton wystarczający na 3 do 4 miesiące dla jednej sztuki, po cenie 1 złr. 40 ct. z prowincyi za zaliczką, — przy znaczniejszym odbiorze, odstępujemy stósowny rabat. (781 9-10)

Główny skład i wyrób oryginalnej holenderskiej karmy dla cieląt, utrzymuje dla całej Galicyi i Bukowiny, **wyłącznie: Fabryka chemiczna „Mars“** w Krakowie ul. Bracka 7.

Tokarnie
(Egalisir-Drehbänke)

najnowszej konstrukcyi, są zawsze na składzie. (909-5-10)

Fabryka machin **F. Reitbauer,** w Wiedniu, II., Nordbahnstrasse Nr. 5.
Cenniki darmo i opłatnie.

KĄPIELE SIARCZANE

Trenczyn-Cieplice,

perła Karpat, w górnych Węgrzech, oddalone są od nowej otwartej stacyi kolejowej Tepla-Trenczyn-Cieplice kolei Waagthal 20 minut, od Lwowa przez Bogumin-Żylinę 13 m., z Krakowa 5 godzin, mają 32° R. i są najlepszemi i najsilniejszemi kąpielami przeciw **reumatyczno-gośćcowym cierpieniom,** zarazem bardzo przyjemnym i **tanim pobytem w lecie,** posiadają wielki piękny park, dobre mieszkania, dostateczne restauracye z **dobrym tanim wiktem** i wyborn. napojami i prześliczną okolicę.

Rozpoczęcie pory 1 maja.

Ilustrowane programy rozsyła darmo **książęcy zarząd kąpielowy.** (773 5-20)

Piękny podarunek dla kościołów!

Harmonijne dzwonki ołtarzowe.

Najlepsze w tym rodzaju.

Dzwonki mszalne, w harmonijnych akordach, czysto nastrojone, z zadziwiająco pięknym dźwiękiem i gustowną oprawą, z 8, 6 i 4 dzwonkami po 30, 24, 17 i 13 marek dostarcza i posyła do obejrzenia.

A. Terletzki w Elblągu (Elbing) w Prusiech.

Świadectwa.

1. Nasze dzwonki potrzebują naprawy; zbadałem więc dzwonki ołtarzowe pana Terletzkiego i uznałem je za dobre do użytku. Dają one piękny i miły potrójny dźwięk i nadają się szczególniej na wielkie obszary.
Dr. Franciszek Wilt, proboszcz w Landshut.

2. Pańskie dzwonki ołtarzowe podobają się tutaj ogólnie, i słusznie, gdyż ich uroczysty, a powiedziałbym tajemniczy dźwięk dotyka bardzo mile ucho i serce i przypomina świętość domu Bożego.
Dr. Antoni Jarisch, dziekan w Komotowie (w Czechach).

3. Przysłane nam dzwonki ołtarzowe są rzeczywiście piękne, a ze względu na ich doskonałość tanie.
Ojciec Sylwery Sanar, kapucyn w Gmunden.

4. Przewielebny Ojciec, Jenerał naszego zakonu polecił podpisanemu wyrazić Panu za Pańskie rzeczywiście harmonijne dzwonki, najgłębsze podziękowanie i zupełne uznanie. Dzwonki przybyły nienaruszone i tworzyły przedmiot podziwienia całego klasztoru.
Rzym. *Ojciec Wiktor Jouet.*

5. Od pana Terletzkiego w Elblągu sprowadziłem dla naszego parafialnego kościoła parę harmonijnych dzwonków ołtarzowych. Oprócz gustownej oprawy mają one nader miły i wspaniały dźwięk, zupełnie odpowiedni do podniesienia nabożeństwa wiernych, dlatego też byłoby pożądaną rzeczą, aby te dzwonki rozpowszechniły się we wszystkich kościołach. *Unschuld,* proboszcz.
Lampaden pod Trewirem.

Wyżej wymieniony fabrykant posiada już kilkaset takich świadectw i uznań. (752-5-5)

Zu beziehen durch alle Buchhandlungen. (1191-2-3)

Gräfenberg-Freiwaldau
(w Szlązku austryackim).

Najdawniejszy przez Prysznica założony zakład leczenia wodą, otwarty przez cały rok.

2000' nad powierzchnią morza. Słynny w świecie obszar źródeł. Obszerne lasy szpilkowe. Muzyka kąpielowa. Kilka restauracyj. Bardzo tanie ceny. Liczba pokoi 600. W roku 1883 było tutaj 1800 osób. Ostatnia stacya kolejowa Ziegenhals. Prospekt na żądanie. (1163-2-5)

Komisya zdrojowa.

Doniesienie dla podróżującej publiczności.

Szan. PP. Pasażerów życzących odbywać dalekie podróże n. p. do Anglii, Ameryki, Afryki, Australii, mam zaszczyt zawiadomić, że w mojem biurze dla komunikacyi powszechnej mogą otrzymać każdego czasu bezpośrednich biletów tak dla europejskich jak wszelkich kolei innych części świata, a również dla wszystkich Towarzystw parowców pocztowych świata po urzędowej taryfie. (178-32-50)

Również można tamże dostać wszelkich gatunków monet, banknotów i przekazów na wszystkie większe miasta handlowe. Wyjaśnienia o kosztach podróży i t. p. bezpłatnie. **Arnold Reif w Wiedniu, I., Pestalozzigasse.**

Jana Hoffa zgęszczony wyciąg słodowy w cierpieniach płuc dla ulżenia bólu. — Cena 1 złr. 12 c. i 70 c.

Jedyne śluz rozwalniające leczące Jana Hoffa piersiowe cukierki słodowe są zapakowane w niebieskim papierze.
Odznaczone 59 razy w czasie istnienia fabryki od 35 lat. Cena za niebieski woreczek po 60, 30, 15 c.

Ogólnie lubiane są Jana Hoffa wyroby słodowe, których żądają zarówno licznie wszystkie stany ludności, jeżeli

cenne dobro każdego żyjącego — zdrowie, jest narażone.

Z długotrwałego kaszlu wyzdrowiałem zupełnie przez używanie Pańskiego doskonałego wyciągu słodowego.
Jenerał **von Weltzien** w Merseburgu.

Długo trwająca chrypka niechciała ustąpić przed żadnym środkiem; ostatecznie chwyciłem się Pańskich zachwalanych piersiowych cukierków słodow., poczem moja chrypka wkrótce ustała.
H. Menzel, naczelnik gminy w Hülseck.

Pańskie wyroby słodowe są wybornemi, można powiedzieć iż są na wszystkie choroby. Pańskie piersiowe cukierki słodowe rozwalniają śluz. Proszę o nadesłanie piwa zdrowotnego z wyciągu słodowego.
Dr. Reich, prakt. lekarz w Berlinie.

Jana Hoffa wyrobami słodowemi (czokoladą słodową, zgęszczonym wyciągiem słodowym) wykonałem zadziwiające wyleczenia na blednicowych i suchotniczych osobach.
Dr. B. Lunel w Paryżu.

Pańskie piwo zdrowotne z wyciągu słodowego w połączeniu z czokoladą słodowa wzmocniły bardzo moje chorobą osłabione ciało i doskonale działały na niedokrewność i blednicę.
M. von Barsewisch w Steesow.

Do WYNALAZCY i jedynego fabrykanta Jana Hoffa wyciągu słodowego, nadwornego dostawcy prawie wszystkich panujących w Europie, c. k. radcy komisyjnego, posiadacza złotego krzyża zasługi z koroną, kawalera znacznych orderów pruskich i niemieckich itd. JANA HOFFA w Wiedniu, I, Graben, Bräunerstrasse l. 8; fabryka: Grabenhof, Bräunerstrasse l. 2.

Składy główne mają w Krakowie: J. Trauczyński, K. Wiszniewski, E. Stockmar, W. Redyk, A. Siedlecki, Ed. Radler, F. Gralewski aptek., Jan Janiga w gł. Rynku 42, Edward Fuchs, W. Fenz, Stan. Feintuch; w BOCHNI J. Michnik; w BORYSŁAWIU F. Hajeki; w BRZEŻANACH A. Durst, Dembiński apt.; w BUCZACZU: Kercel i Jeżowski; w CZORTKOWIE: L. Noss apt.; w DEMBICY: H. Zauderer apt.; w DROHOBYCZU: J. Aichmüller, Dobrzenicki aptek.; w GORLICACH S. Brin; w GRODKU A. Lippus; w GRYBOWIE A Muszyński; w JAROSŁAWIU J. Rohm, J. Wisłocki apt., S. Ellenberg; w JAŚLE T. W. Braglewicz; w KOŁOMYI J. Sidorowicz, E. Stenzel; we LWOWIE S. Rucker, P. Mikolasch, J. Beiser apt.; w MONASTERZYSKACH L. Zarski apt.; w NOWYM SĄCZU W. Filipek, Jakubowski, J. Grossbard; w PODGÓRZU Skałalski aptek.; w PRZEMYŚLU M. Krug; w PODWOŁOCZYSKACH G. Morawetz; w RZESZOWIE A. Karpiński apt, Schaitter & Co., E. Neugebauer; w SAMBORZE K. Maresch aptek., J. Aleksiewicz apt.; w SANOKU J. Rynczarski; w STANISŁAWOWIE J. Macura, A. Amirowicz apt.; w STRYJU D. J. Nussenblatt & Co.; w TARNOPOLU Jamrogiewicz, C. Kahane; w TARNOWIE W. Müldner & Comp.; w ZALESZCZYKACH C. Sternlieb; w ŻYDACZOWIE M. Bardasz. (1159-3-4)

Jana Hoffa piwo zdrowotne z wyciągu słodowego w osłabieniu, cierpieniach piersi i żołądka, hemoroidach i t. p.
Cena jednej butelki 55 cent. Od sześciu butelek zniżka.

Jana Hoffa czokolada słod., bardzo pożywna, wzmacniająca nerwy. Cena Nr. I. funt 2 złr. 40 c., Nr. II. 1 złr. 60 c., Nr. III. 1 złr. — od 5 funtów zniżka.

Zakład ORTOPEDYCZNY
w Wiedniu,
Währing, Cottagegasse Nr. 3.

Przewodniczący tego zakładu mieszka tamże i prowadzi cały kierunek. Lekarskie opatrywanie przez zarządcę zakładu dotyczy skrzywień i zeszpeceń ciała, wyrostów i zapaleń kości i stawów, skróceń, zwężeń ścięgien, niknienia i porażenia mięśni. Krewnym pacyenta zostawia się do woli wybór lekarzy do konsylium. Staranna opieka i wikt tak we wspólnych jak i oddzielnych pokojach. Ćwiczenia gimnastyczne, udzielanie nauk, języków, muzyki. — Bliższe objaśnienia, konsultacye, programy i przyjęcia w zakładzie od godziny 2—4.
(1064-3-6) **Dr. v. Weil,** ces. radca i dyrektor.

PIERWSZY I NAJWIĘKSZY

dom komisowy i wywozowy mebli
i ZUPEŁNYCH URZĄDZEN DOMOWYCH

po największej części pochodzących od **dostojnych państw.**

Umeblowanie do salonów, jadalń, pokoi mezkich, budoarów, sypialń, pokoi gościnnych i przedpokojów we wszelkich możebnych kształtach — wszystko bardzo trwała robota z pierwszych zakładów — są wystawione po tanich cenach w podpisanym domu komisowym i wywozowym uporządkowane pokojami.
Obrazy olejne, francuskie bronzy, jednem słowem wszystkie potrzeby do kompletnego urządzenia mieszkań. (906-62-)

D. FRIEM & WECHSLER's Kommissions u. Exporthaus,
Wien, Stadt, Graben Nr. 8, Eingang Spiegelgasse Nr. 1.
Przyjmujemy na komisową sprzedaż meble z domów arystokratycznych.
Prosimy uważać dokładnie na firmę i adres. Cenniki darmo.

Podpisany komitet ma zaszczyt zaprosić niniejszem na w dniach

27 i 28 Maja 1884 r.
w Neubrandenburgu (w Meklemburgu)

odbyć się mający

Targ stadniny do chowu rasowych koni.

Na sprzedaż tę, która w r. 1869 ustanowioną została, zgromadzają właściciele dóbr i stadnin z roku na rok coraz liczniejszą ilość koni, mianowicie rasowych silnych koni wierzchowych i powozowych, szczególnie także silnych ogierów pociągowych, wierzchowych i roboczych.

Także i w tym roku nadeszły już liczne zgłoszenia z najsłynniejszych stadnin meklemburskich i nadgranicznych prowincyj pruskich.

Przybywającym na ten targ nadarza się korzyść zakupna z pierwszej ręki.

W połączeniu z tym targiem odbędzie się dnia 28 Maja popołudniu na placu targowym wielkie losowanie koni rasowych.

Neubrandenburg, stacya rozstajna kolei meklemburskiej Fryderyka-Franciszka i berlińskiej kolei Północnej, oddalony jest od Berlina o 4, od Szczecina o 3, od Hamburga o 7 godzin. (1169-2-3)

Neubrandenburg, w kwietniu 1884 r.

Komitet targowy rasowych koni:

Burmistrz radca *Ahlers*; *Hillmann*-Gubkow; Major pozasłużbowy baron *von der Lanken-Wakenitz*-Boldewitz; Radca *Loeper*; Baron *von Maltzan*-Kruckow; *von Michael*-Plasten; Radca gospodarczy *Müller*-Galenbeck; *von Oertzen*-Remlin; *Reichhoff*-Borkow; Hrabia *Schwerin*-Hornshagen.

FRANZENSBAD w Czechach.

Bezpośrednie połączenia kolejami z wszystkiemi stolicami stałego lądu. Pora od 1 maja do 15 października. **Szczawiki żelaziste,** zawierające sól glauberską bardzo dobrą połączenie wzmacniającego żelaza z łatwo rozpuszczającemi się solami. — **Kąpiele żelaziste pieniące,** wedle najnowszych balneologiczn. postępów gustownie urządzone, szczególniejszego skutku leczenia pomiędzy znanemi **kąpielami mułowemi, kąpiele obfite w gaz, kwas węglowy i parowe.** Skuteczne w **niedokrewności, blednicy,** we wszystkich **słabościach** tworzenia się krwi, organów **trawienia i brzusznych,** w **słabościach kobiecych,** w przerwanych czynnościach **mięśni i nerwów,** w pozostałych wypocinach i osłabieniach po wszelkich ciężkich chorobach. Cztery wielkie **łazienki** przeszło z 500 **gabinetami kąpielowemi.** — Wspaniałe miłe **powietrze górskie,** wystawnie urządzone **hotele i domy prywatne, wielki salon leczniczy, do rozmowy i czytelnia,** bale, zebrania, koncerta, **teatr, wyborna orkiestra kąpielowa** (Tomaszek) liczne **wycieczki. Katolicki i protestancki kościół, izraelicka bóżnica,** nabożeństwo prawosławne i anglikańskie Liczba gości kąpielowych 9000.

Rozsyłka wód mineralnych Eger-Franzensbad (Franzens-, Salz-, Wiesen-, Neuquelle i kalter Sprudel, własność miasta Chebu (Eger) rozpoczyna się w marcu a kończy w listopadzie i uskutecznia się jedynie we flaszkach. Zamówienia na te wody jak i na **Franzensbadzki muł mineralny i sól mułową** uskutecznić można w prost w podpisanej Dyrekcyi lub w składach naturalnych wód mineralnych po wszystkich większych miastach. Prospekta o kąpielach i broszury o znakomitej skuteczności słynnych **wód mineralnych Eger-Franzensbad** udziela darmo. (901-3-6)

Magistrat jako zarząd miejsca kąpielowego — **Dyrekcya rozsyłki wód mineralnych miasta Eger**

w Franzensbad.

Marienbad w Czechach.

Stacya kolei cesarza Franciszka Józefa w dolinie otoczonej lesistemi górami a otwartej tylko od południa (628 m. n. p. m.), zupełnie ochronne położenie, wspaniałe daleko rozciągające się cieniste drogi przez las górski, z 3 obszernemi łaźniami do kąpieli mineralnych, mułowych, natryskowych i gazowych i 7 zdrojami leczniczemi; jest głównym przedstawicielem zimnych alkaliczno-salinicznych wód leczniczych.

Kreuzbrunnen i Ferdinandsbrunnen, najsilniejsze z wszelkich znanych wód, zawierający sól glauberską okazują się szczególnie skuteczne w rozmaitych chorobach przyrządów trawienia, przyrządów moczowych, kobiecych organów płciowych, w cierpieniach w latach dojrzałości, przeciw utrudnieniniu pożywienia, jak w gośćcu, stłuczeniu, cukrzycy, itp.

Waldquelle uznaną jest w przewlekłych chorobach oddechowych.

Rudolfsquelle działa szczególniej lecząco w przewlekłych nieżytach przewodu moczowego itd. **Ambrosius-** i **Karolinenbrunn (najobfitszy zdrój w żelazo w Niemczech),** są leczniczemi zdrojami czysto żelazistemi **Kąpiele mułowe Marienbadzkie** są najsilniejsze z wszystkich znanych żelazistych kąpieli mułowych.

Miasto ma gustownie urządzone hotele i mieszkalne domy, urząd pocztowy, telegrafowy i cłowy, dobrze zaopatrzoną czytelnię. Codziennie trzy razy koncerta muzyki zdrojowej, często inne koncerta, bale i kółka tańców, codziennie przedstawienia teatralne.

Katolicki, ewangiel. i anglikański kościół (także nabożeństwo dysunickie i szwedzkie) i bożnica.

Pora trwa od 1 maja do końca września. Rocznie bywa 14 000 (bez wliczenia turystów i przejeżdżających). Wszelkie inne wody mineralne w halach do picia.

Rozsyłkę wód mineralnych tylko we flaszkach szklannych po ¾ litra, soli zdrojowej, wyrabianych z niej pastylek i mułu uskutecznia **zarząd kąpielowy,** u którego również w składach dostać można darmo opisów.

Magistrat — Zarząd kąpielowy **Marienbad.**

Składy w **Krakowie** u pp. **J. Wentzla. Józ. Goldwassera, Wil. Goldwassera,** w **Tarnowie** u p. **N. Trauma.** 887-2-4)

Do lokacyi kapitałów szczególniej odpowiednie.

5% listy zastawne
austr. central. banku kredytow. ziemskiego

prawnie jako

pewne pupilarne i kaucyjne

uznane i pokryte wedle statutów przez **żądania hipoteczne** a oprócz tego ręczy za kapitał akcyjny **czterech milionów** złr.

Odsetki tych listów zastawnych są wolne od podatku.

Obszerne **prospekta darmo i opłatnie.**

Sprzedajemy te listy zastawne **bez prowizyi**

ściśle po urzędowym kursie giełdowym po 100½,

w większej ilości trochę taniej (931-10-15)

Wechslergeschäft der Administration des „MERCUR“
WIEN Strobelgasse 2 — CH. COHN Wollzeile 10.

Pracownia sukien i kapeluszy
w Krakowie przy ulicy Wiślnej pod Nr. 9,

sprowadziwszy uzdolnioną pannę z pierwszego Magazynu Warszawskiego, przyjmuje nadal zamówienia.
(1253-2-6) **Klementyna Chojecka.**

Dla uzyskania i utrzymania zdrowia uznaną została od dawna za najlepszą

kuracya czyszczenia krwi

na wiosnę, gdyż przezto niejeden zarodek ciężkich chorób zostaje z ciała usuniętym. Najlepszym i najskuteczniejszym środkiem na to jest J. Herbabnego, wzmocniony **Sarsaparyla syrup.**

SCHUTZ-MARKE — JULIUS HERBABNY WIEN

J. Herbabnego wzmocniony syrup sarsaparyla działa lekko, rozwalniająco i w wysokim poprawia krew stopniu, gdyż usuwa z niej wszelkie ostre i chorobliwe pierwiastki, które czynią krew gęsta gruzełkowatą i do szybkiego obiegu nieudatna, tudzież wydziela z ciała w sposób nieszkodliwy i niebolesny wszelkie zepsute i chorobliwe soki, nagromadzony śluz i żółć — przyczynę wielu chorób. (1074-3-10)

Jego skutek jest dlatego doskonałym w zatkaniu, uderzeniu krwi do głowy, szumie w uszach, zawrocie, bólach głowy, cierpieniach gośćcowych, i hemoroidalnych, zeflegmień żołądka, złem trawieniu, nabrzmieniach wątroby i śledziony, gruczołów, liszajach, wysypkach skórnych.

Cena oryginalnej flaszki z broszurą 85 ct. pocztą 15 ct. więcej na opakowanie. Każda flaszka musi mieć obok wyrażony znak ochronny na dowód prawdziwości.

Centralny skład rozsyłkowy dla prowincyi: w **Wiedniu: apteka zur „Barmherzigkeit“ J. Herbabny.** Neubau, Kaiserstrasse 90, Ecke der Neustiftgasse.

SKŁADY: w KRAKOWIE ma E. Stockmar apt.; we LWOWIE Z. Rucker apt. „pod srebrnym Orłem“. P. Mikolasch apt., M. Karczewski apt. i H Blumenfeld apt.; w BIAŁY J. Kolassa i A. Fuchs; w BORSZCZOWIE M. Niemczewski; w BRZEŻANACH J. Hausberg; apt; w CZERNIOWCACH Golichowski; w DORNA WATRA F. Fritsch; w DROHOBYCZU J. Aichmüller; w GURAHUMORA E. Botezat; w JAROSŁAWIU J. Rohm, Gzymała; w KIMPOLUNG F. Fritsch; w KOŁOMYI J. Sidorowicz, E. Stenzel; w KRYNICY H Nitribit; w MIELCU A. Pawlikowski; w MIELÓWCE M. Quirini; w PODWOŁOCZYSKACH D. Schneider; w PRZEMYŚLU A. Mańkowski; w RADYMNIE A. Karpiński; w RADOWCACH P. Rossinignon; w SADOGÓRZE Rubinowic; w SĄDOWEJ WISZNI W. Włodzimirski; w ŚNIATYNIE F. Niemczewski; w SUCZAWIE E. Liszka; w STANISŁAWOWIE A. Beil; w WILAMOWICACH F. Schneider; w USTRZYKACH J. Riedl; w ŻÓŁKWI apt. obwodowa.

Padaczkę

i wszelkie **choroby nerwowe** leczy **listownie** specyalny lekarz Dr. **Killisch w Dreznie.** Z powodu licznych skutków otrzymał **wielki złoty medal** Towarzystwa naukowego w Paryżu. (1144--4)

SCHUTZMARKE

Pfanhausera nowe chłodniki do mléka,

konewki do przewożenia mléka z hermetycznem zamknięciem. od ½ do 50 litrów, maszynki do masła, kociołki do séra i prasy i t. p., kompletne urządzenia nabiałowe sprzedaje **A. Pfanhauser w Wiedniu,** VIII., Strozzigasse l. 41, fabrykant narzędzi nabiałowych, instrumentów weterynarskich i łapek na zwierzęta drapieżne. Illustrowane katalogi opłatnie. (914-8-20)

Materye na suknie

tylko z trwałej dobrej wełny owczej dla mężczyzny średniego wzrostu **3 m. 10 cm.** na **jeden ubiór** za (658-18-24)

złr. 4.96 z dobrej wełny owczej; za
„ **8.—** z lepszej „ „ „
„ **10·—** z pięknej „ „ „
„ **12·40** z najlepszej „ „

Pledy podróżne po złr. 4, 5 8 do złr. 12. Bardzo piękne ubrania, materye na spodnie, surduty, zarzutki, płaszcze deszczowe, tyftyki, pakłaki, grube sukna, szewioty, trykoty, peruwien, doskin, kamgarny, sukna bilardowe, poleca

J. Stikarofsky
skład fabryczny w Bernie (Brünn), założony w 1866 r.

Próbki **opłatnie.** Zbiór wzorów dla krawców **na koszt. Wysyłki za zaliczką nad 10 złr. opłatnie.** Ponieważ wielu Szan. kupujących obdarza mnie zaufaniem i zamawia materye bez poprzedniego oglądania prób, przeto w nieodpowiednim razie takie zamówienia przyjmuję napowrót. Próbek czarnego peruwienu i doskinu nie wysyłam, gdyż kupno ich zależy od zaufania. Ponieważ przy moim interesie codziennie setki listów otrzymuję, upraszam zatem o podanie dokładnego adresu, — należy unikać powoływania się na dawne korespondencye, gdyż odszukanie tychże połączone jest z wielkiemi trudnościami. Korespondencye w języku niemieckim, węgierskim, czeskim, polskim, francuskim i włoskim.

Ces. król. wył. uprz.

ekstrakt orzechowy

do farbowania siwych włosów, wynalazku **A. Maczuskiego,** perfumera **w Wiedniu, Kärntnerstrasse 26.**

C. k. wyłącz. **środek** ten do **farbowania włosów,** nadający siwym **włosom** trwałą barwę **czarną, brunatną** lub **blond,** sporządzony jest li tylko z substancyi roślinnej t. j. z łupy zielonych orzechów, nie jest przytem szkodliwym ani zdrowiu ani włosom i farbuje włos w przeciągu **15 minut** pięknie i trwale na czarno, brunatno lub blond tak, że nawet przy umywaniu farba nie schodzi.

1 flakon ekstraktu orzechowego, płynnego . . . . . . zł. 3
1 słoik pomady orzechowéj zł. 2
1 flakon olejku orzechow. zł. 1

W prawdziwym gatunku nabyć można

w perfumeryi Maczuskiego w WIEDNIU, Kärntnerstr. 26.

Na sprzedaż ma w KRAKOWIE W. Fenz kupiec i Doening fryzyer; — w TARNOWIE W. Wielogórski; — we LWOWIE Z. Rucker apt. (1027-8-30)

Dziełko pod tyt.:

U stóp Maryi,

Nowenny, litanie i modlitwy odpustowe na cześć Najśw. Maryi Panny — zebrane i ułożone przez Maryę Rafaelę — wyszło świeżo z druku.

Cena egz. **25** centów.

W KSIĘGARNI KATOLICKIEJ Dra WŁADYSŁAWA MIŁKOWSKIEGO w KRAKOWIE. (1247-2 4)

Dr. Wiktor Żelazowski

ordynuje w sezonie tegorocznym, jak w latach poprzednich

w Karlsbadzie.

Mieszka: Andreasgasse, Wilde Taube.

Kucharz w sile wieku, mogący się wykazać dobremi świadectwami poszukuje posady od 1go Czerwca lub zaraz. — Adres: **L. K.** poste restante **Kraków.** (1300-1-3)

Nauczycielki Polki egzaminowane muzyk. mówiące po francusku, nauczycielki francuski egzaminowane, Bony polki muzykalne, Francuski i Niemki poszukują umieszczenia. Agencya *Fontowicza*, Poznań, ulica Wilhelmowska Nr. 16. (1296-1 3)

Urzędnik gospodarczy

z dobrem poleceniem, którego żona jest wysoko muzykalną i egzaminowaną nauczycielką, oraz drugi urzędnik gospod którego żona francuzka (paryżanka), może uczyć dzieci języka francuskiego, kilku urzędników kawalerów poszukuje umieszczenia. (1297)

Agencya Fontowicza w Poznaniu.

Mieszkanie

składające się z 5 pokoi, przedpokoju i kuchni, na pierwszem piętrze, jest od 1go Lipca do wynajęcia przy ulicy Szpitalnej pod Nr. 19. — Bliższa wiadomość na drugiem piętrze. (1291-1-3)

Sznurówki

Pierwszej Krakowskiej Pracowni

F. Berger

odznaczają się dobrym krojem i prawdziwym fiszbinem.

Przyjmuję naprawki i obstalunki z prowincyi, w Rynku gł., dom PP. *Epsztein*, drugie piętro. (1298-1-4)

Hurtownie kupującym stósowny rabat.

Linoleowe

KOBIERCE KORKOWE.

Bardzo trwałe nakrycie na podłogę, bez kurzu, niezbędne dla will, doskonała ochrona przeciw wszelkiej wilgoci. Skład materyj pokojowych, chodników, podkładów pod umywalnie w najrozmaitszych wzorach. (1275-1-7)

F. C. Collmann's Nachf. (A. Reichle) *w Wiedniu, I., Kolowratring 3, dawniej Johannesgasse 25.*

Liban i Ehrenpreis

właściciele kamieniołomów i pieców wapiennych najnowszego systemu „Rumforda“ w **Podgórzu** ogłaszają, że od dnia 1go maja b. r zniżyli cenę

WAPNA.

Za jeden cetnar = 50 kilogr. na miejscu w Podgórzu 34 cnt.

Za jeden cetnar = 50 kilogram. z władowaniem do wagonu 36 cnt.

Przy odbiorze większych ilości na miejscu znaczny rabat. (1299-1-3)

Zamiana

Majątku pod Wiedniem

około 600 morgów Austr. wielkiego — zabudowania mocne, mleczarnia około 50 krów, zasiewy zupeł e itd itd. na majątek w Galicyi lub Krakowskiem. przy kolei położony. Oferty pod literą **M. 354** przyjmuje **Rudolf Mosse w Wiedniu.** (1274-1-3)

Jarzyny!

rozsyła pocztą za zaliczką w 5-kilowych koszykach **opłatnie z cłem, portem i opakowaniem:**

szparagi najl. grube białe z Gorycyi	zł. 3·—
karczochy neapolitańskie 40—50 st.	„ 2·50
groszek najlepszy pełnostrączkowy	„ 2·—
ziemniaki świeże włoskie	„ 1·50
sałata rzymska główkowa	„ 1·50
pomarańcze najlepsze mesyńskie wyborne 25—30 sztuk	„ 1·90
cytryny najlepsze mesyńskie wyborne 35—50 sztuk	„ 1·70

Antoni Paparotti w Tryeście.

(1293-1-3)

Cesar. i król. Najwyższe uznanie. — Złoty medal Paryż 1878 r. — Złoty medal Amsterdam 1883 r. — Dyplomy honorowe: Radkersburg 1877 r. — Fürstenfeld 1878 r. — Grac 1880 r. — Tryest 1882.

GLEICHENBERG w Styryi.

Godz. jazdy od stacyi Feldbach węgier. kolei Zach.

Rozpoczęcie pory 1 maja.

Szczawiki alkaliczno-muryatyczne i żelaziste, żętyczowcza, mleko, wziewania igliwiowe i rozproszkowanej s la ki d ojowej, wielki przyrząd do wdychiwania, kąpiele z gazu kwasu węglowego, żelaziste, rzeczne, igliwiowe, zimne z urządzeniem do kuracyj zimną wodą, mléko prosto od krowy w umyślnie na to zbudowanym zakładzie leczniczym. Klimat stały miernie ciepło-wilgotny. Wysokość 300 m. n. p. m. — Do **dyrekcyi zdrojowej w Gleichenbergu** należy adresować zamówienia na mieszk., wody mineral. i powozy. (1038 3 6)

W Szczawnicy

w tegorocznym sezonie ordynować będzie (1106 4-6)

Dr. Tomasz Zaręba.

Skład fabryczny

najlepszych

PŁÓCIEN,
BIELIZNY STOŁOWEJ,
CHUSTEK DO NOSA,
RĘCZNIKÓW,
PERKALI i SZYRTYNGÓW,
POŃCZOCH,
FIRANEK,
KOŁDER,
PLEDÓW, i t. p. (947-5 8)

poleca po cenach stałych

Magazyn Schwarza w Krakowie

przy ulicy Grodzkiej pod L. 13.

Nici, wełny i bawełny

białe i kolorowe, w najlepszym gatunku i w wielkim wyborze poleca

Wilhelm Fenz w Krakowie.

Zamówienia zamiejscowe odwrotnie. (358-14-)

Pan Rafał Girard de Vasson,

Magister prawa, mieszkający w PARYŻU, rue d'Assas No 6, podejmuje się uzyskiwania wierzytelności we Francyi i w Algierze, prowadzenia procesów, załatwienia spadków, likwidacyj, transakcyj, studyowania wszelkich kwestyj jurydycznych, kupna i sprzedaży dóbr, oraz wszelkich papierów giełdowych. — Korespondencyę można prowadzić po polsku. (890-4-6)

Etouttet-Perret

CATAPLASME HAMILTON

Dosyć jest zamoczyć płótno w gorącej wodzie, aby mieć w jednej chwili kataplazm lekki, tłustawy, zachowujący wilgoć i ciepło, przystający szczelnie do bolesnego miejsca za pomocą opaski [917 4-] z BŁONKI NIEPRZEMAKALNEJ naumyślnie przygotowanej. Dostać można we wszystkich znaczniejszych aptekach.

Dépôt Général à PARIS TROUETTE-PERRET 163 & 165, RUE St. ANTOINE 163 & 165

Każdy odgniotek,

narośl i brodawka usunięte będą pewnie i bez bólu w najkrótszym czasie tylko prostem napędzlowaniem **słynnie znanego jedynie prawdziwego, szczególnego środka Radlauera na odgniotki.** Pudełko z flaszeczką i pędzlem 50 c. Z powodu zupełnie nieskutecznych naśladowań należy jednak żądać wyraźnie tylko **Radlauera jedynie prawdziwy środek na odgniotki z apteki w Poznaniu. Skład w Krakowie** u aptekarza **Wiktora Redyka.** (1164-2-12)

Najtańszym i najpraktyczniejszym przyrządem kąpielowym

jest mój nowo sporządzony

fotel kąpielowy

z patentow. ogrzaniem, przez co można wodę bardzo trafnem urządzeniem, tylko za 3 c. węgla, w 30 minutach rozgrzać i na każdy stopień ciepła uregulować. Cena **20 złr., bez ogrzania 12 do 15 złr.**

Przyjmuję urządzenie kompletnych **łazienek, bezwonnych wychodków domowych** i **pokojowych dla prywatnych i łazienek** wraz z **instalacyą.**

Za dobrą robotę ręczy sława mojej od 15 lat złotemi i srebrnemi medalami i bardzo pochlebnem uznaniem Jego Ces Wysokości Arcyks. Rudolfa odznaczonej firmy.

M. Steiner,

fabryka c. k. uprz. przyrządów kąpielow.

w Wiedniu, II., Taborstrasse Nr. 29, obok poczty.

Cenniki przeszło 100 rycin zawierające opłatnie. (1034-2-2)

MAGAZYN Sobolewskiego w Krakowie

otrzymał

w wielkim wyborze nowości na suknie w jedwabiu, wełnie, satinetach i perkalach,

jakoteż (1243-1-12)

gotowe płaszcze, paletoty i okrycia damskie.

Pracownia przyjmuje zamówienia na konfekcyę damską.

Ceny umiarkowane. Próbki na żądanie opłatnie.

Doniesienie, którego przedruk nie będzie płacony.

C. k. uprzywilejowany Galicyjski Akcyjny Bank Hipoteczny.

WYKAZ

dnia 30 kwietnia 1884 wylosowanych, a dnia 1 listopada 1884 płatnych

5% listów hipotecznych.

Ser. **A.** po	**100** złr.	Nr. 116, 133, 424, 630, 1317, 1655, 1881, 1937, 1974, 1993, 2221, 2364, 2370, 2382, 2739, 2794, 2900.
Ser. **B.** po	**500** złr.	Nr. 340, 403, 459, 506, 893, 1487, 1512, 1533, 2064, 2097.
Ser. **C.** po	**1,000** złr.	Nr. 25, 161, 186, 516, 631, 670, 1021, 1052, 1265, 1674, 2370, 2458, 2861.
Ser. **D.** po	**5,000** złr.	Nr. 21. (1199)
Ser. **E.** po	**10,000** złr.	Nr. 20.

Losowanie 5% Listów hipotecznych odbywa się dwa razy do roku, a mianowicie z końcem kwietnia i z końcem października.

Lwów, dnia 30 kwietnia 1884 r.

Następne losowanie z końcem października 1884 r.

Wiedeń. — Hotel Höller

Bellariastrasse - Burggasse Nr. 2,

obok c. k. burgu i Ringstrasse. — Przyjemne środkowe położenie. — Ceny pokoi miarne wedle stałej taryfy od 80 cnt. do 3 złr. 50 cnt. za dzień. — Wszelkie i gustowne lokale restauracyjne z werandą ogrodową. — Komunikacya koleją konną wprost z hotelu na wszelkie kierunki miasta i przedmieść. (1264-1-10)

Neufelda preparat z esencyj słodowych do porostu włosów.

Jedyny i wyłączny, dla młodych i starych, najlepszy środek.

Dla konserwowania i wzmocnienia porostu włosów na głowie, jest jedynym pewnym środkiem, w kraju i zagranicą wielce słynny, najświetn. skutkami odznaczony, chemicznie zbadany i za dobry uznany, przez słynnych lekarzy i pod dozorem poręczony

preparat z esencyj słodowych do porostu włosów.

Przy regularnem używaniu tej esencyi, stają się nawet najwięcej łyse miejsca głowy po 4 do 6 miesiącach, jeżeli jeszcze są korzenie włosów, bujnowłose, włosy wzmacniają się, wypadaniu zapobiega się, każde tworzenie się łupieżu będzie gruntownie usunięte, a włosy nie zesiwieją nawet do późnej starości.

Jedynie i wyłącznie **preparat z esencyj słodowych** do porostu włosów ma prawdziwy do nabycia **J. Neufeld, fryzyer** w Wiedniu, VI., Stumpergasse Nr. 13.

Cena flaszeczki 1 złr. Zamówienia na prowincyę za zaliczką lub za gotówkę. Obszerny opis użycia dołączony jest do każdej flaszeczki. Odprzedającym stosowna zniżka. Świadectwa dostojnych osób można przejrzeć. (1198-1-3)

ORFÉVRERIE CHRISTOFLE,

Znak fabryczny.

słynne w świecie, mocno posrebrzane i pozłacane towary metalowe.

Jedyne zastępstwo prawdziwego srebra.

Wyroby w Paryżu i Karlsruhe.

Pierwsze odznaczenia na wszystkich wystawach powszechnych.

Polecamy nasze uznane za trwałe, za poręczeniem i podaniem ilości srebra mocno posrebrzane i pozłacane **serwisy stołowe** od zwykłego **serwisu,** aż do artystycznej **zastawy,** w czem zawsze posiadamy bardzo obfity skład.

Kompletny serwis, mianowicie:

12 łyżek	zł. 17·—	1 chochelka	zł. 3·20	1 serwis do sałaty	zł. 6·—
12 widelców	„ 17·—	1 łyżka do jarzyn	„ 4·20	1 „ „ ryb	„ 9·—
12 noży	„ 17·—	1 „ „ kompot.	„ 3·50	1 wkład n. ocet i oliw.	„ 15·—
12 łyżeczek	„ 9·—	1 „ „ sosów	„ 3·50	1 szczypcz. do cukru	„ 1·75
12 widelc. do wet.	„ 15·—	1 łyż. do pos. cukru	„ 3·50	1 widelec	„ 1·50
12 łyżek „ „	„ 15·—	1 musztardniczka	„ 5·50	4 podstaw. do flaszek	„ 8·50
12 noży „ „	„ 15·—	2 podwój. solniczki	„ 7·25		
1 chochla	„ 5 30	1 serwis do krajania	„ 7·50	kosztuje zł.	190·—

Serwis ten z dobrego srebra kosztowałby około 1000 złr., zatem wypada na każdy rok 60 złr. straty odsetek, czem w przeciągu 3 lat pokryć można wydatek za serwis **Orfévrerie Christofle,** który trwa jeszcze długie lata a wreszcie małym kosztem może być na nowo posrebrzony.

CHRISTOFLE & Cie., w Wiedniu, Opernring 5.

Nasze wyroby mają powyższy **„znak fabryczny“** i całą nazwę **Christofle.** Illustrowane cenniki na żądanie darmo. Przyjmujemy posrebrzanie wszelkich przedmiotów metalowych. Do nabycia po **cenach fabrycznych** w **Krakowie** u naszego reprezentanta **Alfreda Biasiona.** (1270-1-12)

NATURALNY

BILIŃSKI ZDRÓJ SZCZAWIOWY!

Oddawna uznany zdrój leczniczy, wyborny dyetetyczny napój.

Składy we wszystkich handlach wód mineralnych. (886 4-6)

Industrie-Direktion in Bilin (Böhmen).

Z powodu zaprowadzenia nowej ustawy o podatku gorzelanym!

NOVAK & JAHN

FABRYKA MACHIN I TOWARÓW MIEDZIANYCH w **Pradze-Bubnie,**

polecają się do **rekonstrukcyi gorzelń** wszelkiego rodzaju

Kadzie zacierne i chłodniki, które w 30—45 minutach chłodzą zacier na ciepłotę fermentu.

Nieustanne przyrządy gorzelane do wyrabiania towaru 93—95%.

Rekonstrukcya istniejących przyrządów alembikowych do wyrabiania towaru 92—93%.

Budowa i urządzenie tanich **gospodarczych gorzelń** według nowego znacznie uproszczon. systemu. Dostawa wszelkich dotyczących **machin i przyrząd.**

Reparacye wszelkiego rodzaju.

Rury, kurki, wentyle i **armatury** wszelkiego rodzaju zawsze na składzie. **Zakładanie kotłów parowych** z wielką **oszczędnością paliwa.** (1266-2-6)

Premiowany medalami srebrnemi na wystawach w Krakowie w roku 1870 i w r. 1872 medalem złotym w Bielsku-Biały.

Pracownia kamieniarska

FABIANA HOCHSTIMA

w Krakowie przy ulicy św. Gertrudy,

zaopatrzona jest w **NAGROBKI** z najtrwalszego piaskowca, marmuru lub granitu wykonane, w różnych cenach, począwszy od 20 złr. Przyjmuje się również zamówienia wedle nadesłanych rysunków na roboty architektoniczne z piaskowca lub wapieńca własnych łomów i na posadzki różnobarwne marmurowe lub mozaikowe ogniotrwałe. **Ceny znacznie zniżone.** (831-14-30)

Dyplomem honorowym na wystawie Wiedeń. w r. 1873 i medalem rządow. na wystawie Przemyskiej w roku 1882.

Filia c. k. uprzyw. galic. akcyjnego Banku Hipotecznego w Krakowie

podaje do wiadomości, że kupuje i sprzedaje papiery wartościowe po kursie dziennym, oraz że

udziela zaliczki na zastawy

mianowicie papiery wartościowe, klejnoty, drogie kamienie, perły, korale, złoto, srebro i t. d. (720-13-21)

Dyrekcya.

„Meissen-Patent“ system Singera.

Nowa ręczna maszyna do szycia.

Ta maszyna z powodu swej doskonałej konstrukcyi jako lekko i bardzo cicho szyjąca maszyna do szycia obecnych czasów, poleconą została przez ***słynnych lekarzy*** osobom słabowitym jako ***najpraktyczniejsza maszyna do szycia*** między wszystkiemi ręcznemi maszynami do szycia. Dotyczące polecenia niemniej oryginalne własnoręczne listy, jak niżej umieszczony, mogą być na żądanie przejrzane w moim handlu. (957·5·10)

Starając się zawsze, aby mieć na składzie tylko najpraktyczniejsze i najlepsze maszyny, polecam się łaskawym względom Szanownej Publiczności.

TELESFOR JONAS,

handel maszyn do szycia wszelkich systemów w Krakowie, ul. św. Jana L. 5.

Rączyna, dnia 29 lutego 1884 r.

Wielmożny Panie! Każdemu kupcowi czy fabrykantowi powinno zależeć na tem, aby Publiczność kupująca ich towary była z tychże zadowoloną. Sądzę zatem, że nie powinno być także dla Wgo Pana to obojętnem i zbytecznem, tem więcej, że ja poczytuję sobie za obowiązek — jeśli mu donoszę, że z maszyny ręcznej do szycia systemu Singera, za 48 złr., ze składu Pańskiego nabytej — jestem bardzo kontent, gdyż szyje ona wybornie i jest w całem słowa znaczeniu doskonałą.

Każdemu więc z mych znajomych, mającym zamiar kupować maszynę — będę mógł sumiennie zalecić Pański „Skład maszyn do szycia“.

Kończąc — zostaję przytem z wysokim szacunkiem i prawdziwem poważaniem

Józef Szarliński.

Klimatyczne i żętyczne miejsce kąpielowe

USTROŃ w Szlązku austr.

stacya pocztowa i telegrafowa. Ostatniemi stacyami kolejowemi są Cieszyn, Pruchna i Bielsk.

Środki lecznicze: prawdziwa żętyca owcza, ciepłe kąpiele żużlowe, kąpiele zimne spadowe i bałwaniste w Wiśle, kąpiele igliwiowe, mléko i kuracye dyetetyczne.

Polecone we wszystkich chorobach przyrządów oddechowych, obiegowych i do trawienia, w reumatyzmach i chorobach kobiecych.

Tamże jest publiczna apteka, mająca wszystkie pokupne wody mineralne i piękny wielki hotel zdrojowy. Również postarano się o kuchnię dla starozakonnych. Rozrywek dostarczają koncerta zdrojowe i wycieczki we wspaniałą okolicę.

Rozpoczęcie pory dnia 20 maja.

Wszelkiego bliższego wyjaśnienia udzielają najchętniej podpisani. (1186-2-4)

Dr. Gwido Mentel, lekarz zdrojowy. **C. k. zarząd zdrojowy.**

Medal zasługi na Wystawie przemysłowo-rolniczej w Przemyślu.

WYSOWA w GALICYI

zakład zdrojowo-kąpielowy i żętyczny,

położony wśród uroczej górskiej okolicy, stacya kolei Tarnowsko-Leluchowskiej Grybów, zkąd w cztery godziny fiakrem lub wózkiem dojeżdża się na miejsce.

Pięć zdrojów silnych szczaw alkalowo-słonych, zawierających ogromne ilości węglanu żelazowego i bromu.

ZDRÓJ SŁONY zajmuje pierwsze miejsce w dziale wód słonych jodowo bromowych i żelazistych, najsilniejsza ze znanych wód bromowych. **ZDRÓJ BRONISŁAWA** jedna z najsilniejszych szczaw żelazistych wogóle. **ZDRÓJ RUDOLFA,** silna szczawa jodowo-żelazista. **ZDRÓJ WANDY,** szczawa sodowo-żelazista. **ZDRÓJ JÓZEFA,** szczawa sodowa żelazo zawierająca.

Zdaniem prof. Dra Radziszewskiego i Dra Lutostańskiego, lecznicze wody z Wysowej zajmują jedno z pierwszych miejsc w Europie.

Wody wysowskie zalecają najznakomitsi lekarze krajowi, a w części i zagraniczni w chorobach narzędzi oddychania, **w katarach wszelkiego rodzaju i zapaleniach chronicznych płuc, suchotach itd., w cierpieniach żołądka i kiszek,** w cierpieniach narządu moczowego, w **chorobach kobiecych,** w ogólnych zboczeniach odżywiania, przedewszystkiem zaś **w zołzach** (skrofułach), **niedokrewności, błednicy** u osób skrofulicznych lub limfatycznych, w chorobach nerwowych itd. itd.

Wody Wysowskie skuteczniejsze są od wielu krajowych i zagranicznych.

Tanie i przyzwoite mieszkania. Restauracya T. Wilama. Pomoc lekarska. Lekarz ordynujący Juliusz Neumann. Kąpiele. Mleko. Żętyca.

Otwarcie pory kąpielowej 1 czerwca.

Główny skład wód Wysowskich u *A. Muszyńskiego* w Grybowie.

Do nabycia we wszystkich składach wód mineralnych.

WYSOWA, ostatnia poczta Uście Ruskie.

Broszury na żądanie przesyła się darmo. (1229 2 6)

Dla budowniczych, właścicieli domów i budujących

Najpewniejszym środkiem do wytępienia grzyba domowego jest c. k. uprz. Hillera

Mykothanaton (śmierć grzybowi).

Okazał się doskonałym we wszelkich wypadkach w **grzybie, zgniliźnie, psuciu przez robaków, wilgoci i niebezpieczeństwie ognia. W stajniach, wilgotnych miejscach i niezdrowych mieszkaniach** oddaje jako **środek odwaniający** wyborne usługi W nowych budynkach jest nadzwyczajnej doniosłości Zabija bezwzględnie każde dla własności i zdrowia tak szkodliwe tworzenie się zarodków w materyale pełnym i konserwuje wszelkie drzewa powleczone masą Mykothanaton.

Prospektów, porady i objaśnienia udzielają darmo. (911 5 10)

Paweł Hiller & Co, w Wiedniu, IV., Favoritenstrasse 20.

NIENBURSKA ODLEWARNIA ŻELAZA

i fabryka machin

dawniej Hertel & Co.

w Nienburg nad Saalą,

poleca i dostarcza wszelkie machiny i przyrządy dla wyrobu cegieł, mianowicie: **cegiarki**

dla cegieł i dachówek żłobkowanych, dachówek, rur i płyt, walcownie i prasy, prasy do cegieł rówkowanych dla ruchu ręcznego i siłą — Kompletne urządzenia cegielniane z wszelkiemi machinami i przyrządami pomocniczemi.

Kompletne urządzenia dla fabryk szamotowych, fabryk cementu, fabryk prasowanego węgla i zakładów brykietów z potrzebnemi machinami parowemi, kotłami parowemi, pompami parowemi, przenośniami, rurociągami, przyborami transportowemi i t. d. w najzupełniejszem wykonaniu. (1162-2-10)

Główne zastępstwo dla Austryi ma:

skład fabryczny machin E. MUNK w Wiedniu, III., Reisnerstrasse 36, który przyjmuje odnośne zamówienia. Prospekta darmo i opłatnie.
